

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

FILOZOFICKÁ FAKULTA

Ústav Dálného východu

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

SYMBOLIKA V KOREJSKÉM BOJOVÉM UMĚNÍ TAEKWONDO

Hana Seménková

PRAHA 2015

Vedoucí bakalářské práce: PhDr. Mgr. Tomáš Horák, Ph.D.

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracovala samostatně a výhradně s použitím citovaných pramenů, literatury a dalších odborných zdrojů. Práce nebyla předložena jako splnění studijní povinnosti v rámci jiného studia nebo předložena k obhajobě v rámci jiného vysokoškolského studia či k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze, dne 10. srpna 2015

.....

podpis

Poděkování:

Ráda bych poděkovala vedoucímu mé bakalářské práce PhDr. Mgr. Tomáši Horákovi, Ph.D. za pomoc, ochotu a trpělivost a vedoucí bakalářského semináře Doc. PhDr. Miriam Löwensteinové, Ph.D. za pomoc.

Za pomoc při hledání odpovědí bych ráda poděkovala Georgeovi Vitalemu, 8.dan.

Za velké množství doplňujících informací pro tuto práci a vedení k „to, 또“ chci poděkovat Martinu Zámečníkovi, 6. dan.

Za vyjasnění několika nejasností dále děkuji Adrianě Šimánkové, 3. dan.

Abstrakt

Předmětem bakalářské práce Symbolika v korejském bojovém umění Taekwondo je analýza symboliky objevující se ve dvou největších federacích taekwondo – ITF a WTF.

První část se stručně věnuje definici termínu symbol, historickému pozadí, vzniku taekwondo a jednotlivých federací a životu Čchö Hong-hüiho – jedné z nejdůležitějších osobností spojených s tímto bojovým uměním.

Druhá, obsáhlejší část, blíže představuje symboliku, jazykové a vizuální znaky a jejich vývoj u nejrozšířenějších směrů ITF a WTF. Z jazykových znaků, vzhledem k jejich množství, jsou vybrány jen ty nejužívanější. Z vizuálních znaků jsou podrobně rozebrány například uniforma, tobok, vlajka a vzory/sestavy. V závěru práce je srovnání podobností a rozdílů v rozebraných symbolech a znacích a jaký mají tyto rozdíly vliv na možnou budoucnost taekwondo.

Klíčová slova

Symbolika, korejská bojová umění, Taekwondo, vizuální znak, Čchö Hong-hüi, korejská historie, korejská filozofie

Abstract

The subject of this thesis Symbolism in Korean martial art Taekwondo is the analysis of symbols appearing in the two largest Taekwondo Federations - ITF and WTF.

The first part briefly introduces the definition of the term symbol, historical background, the emergence of taekwondo and its federations and a short biography of Ch'oe Honghŭi - one of the most important figures associated with this martial art.

The extensive second part presents a closer look on symbolism, language and visual signs and their development in the most common styles: ITF and WTF. From the language signs, due to their amount, are selected only those most frequently used. The visual signs are analyzed in detail, especially tobok uniform, flag and patterns. The conclusion is a comparison of the similarities and differences of the described symbols and signs and how these differences affect the possible future of Taekwondo.

Keywords

Symbolism, Korean martial arts, Taekwondo, visual sign, Ch'oe Honghŭi, Korean history, Korean philosophy

Seznam použitých zkratk

GTF – Global Taekwondo Federation/ Celosvětová federace Taekwondo

ITF – International Taekwondo Federation/ Mezinárodní federace Taekwon-do

KLDR – Korejská lidově demokratická republika

KTA – Korea Taekwondo Association

WTF – World Taekwondo Federation/ Světová federace Taekwondo

Obsah:

I.	Úvod	8
II.	Vymezení základních sémiotických pojmů	10
III.	Historie taekwondo	13
	<i>III. 1. Čchö Hong-hüi.....</i>	<i>13</i>
	<i>III. 2. Vznik taekwondo a historické kořeny.....</i>	<i>16</i>
	<i>III. 3. Vznik federací taekwondo</i>	<i>18</i>
IV.	Popis symboliky v Taekwondo ITF	21
	<i>IV. 1. Jazykové znaky.....</i>	<i>21</i>
	<i>IV. 2. Vizuelní znaky</i>	<i>28</i>
	IV. 2.1. Identifikační znaky	29
	IV. 2.1.1. Tobok	29
	IV. 2.1.2. Vlajka a plaketa	34
	IV. 2.1.3. Ostatní znaky	35
	IV. 2.2. Vzory a pohyby.....	37
V.	Popis symboliky v Taekwondo WTF	48
	<i>V. 1. Jazykové znaky.....</i>	<i>49</i>
	<i>V. 2. Vizuelní znaky</i>	<i>51</i>
	V. 2.1. Identifikační znaky	51
	V. 2.1.1. Tobok	51
	V. 2.1.2. Vlajka.....	53
	V. 2.1.3. Ostatní znaky	53
	V. 2.2. Technické sestavy a pohyby.....	54
VI.	Srovnání symboliky Taekwon-do ITF s Taekwondo WTF	61
VII.	Závěr	63
VIII.	Seznam použité literatury	64
	Přílohy	

I. Úvod

Publikace zabývající se bojovým uměním taekwondo se obvykle věnují praktickému využití technik, případně teoretickému popisu pohybů. Kniha, které by se zabývaly teorií, filozofií nebo symbolikou Taekwon-do ITF či Taekwondo WTF, je málo. Případně jsou sepsány v korejském jazyce a nejsou tak dostupné všem studentům taekwondo. Proto se chci této problematice věnovat ve své bakalářské práci a přispět k ucelenějšímu a přístupnému pohledu na symboliku tohoto bojového umění. Navíc v Taekwon-do ITF dochází obvykle pouze k ústnímu předávání hlubších znalostí o symbolickém významu identifikačních znaků, proto chci, aby tato práce byla využitelná i jako shrnující zápis informací o těchto symbolech.

Bojové umění se od bojového sportu odlišuje právě existencí účelně vytvořeného systému technik a rozvíjením morální kultury studentů, která je spojena s určitou filozofií. Toto rozvíjení morální kultury má výchovný vliv. Taekwondo WTF bývá častěji, kvůli důrazu na svou sportovní stránku, označováno především za bojový sport. Chci popisem symboliky používané v tomto bojovém umění dokázat, že tomu tak není.

V práci se nejdříve budu zabývat teorií dosti nejednoznačného pojmu symbol, jazykový a vizuální znak, abych mohla následně správně zařadit dané pojmy taekwondo. V následující kapitole popíši život Čchö Hong-hüiho, který je zakladatelem Taekwon-do ITF a byl důležitou osobou v historii taekwondo celkově. Na tuto kapitolu navážu vývojem taekwondo od 50. let 20. století a popíši vznik jednotlivých federací taekwondo, tak aby byla čtenářům jasná pozdější vysvětlení vývoje jednotlivých znaků a symbolů, na které měl historický vývoj taekwondo nezanedbatelný vliv. Nebudu se zabývat obecným vývojem bojových umění na Korejském poloostrově, který federace Taekwondo WTF obvykle uvádí jako prapočátky taekwondo.

V následujících dvou kapitolách se budu postupně zabývat popisem symboliky Taekwon-do ITF a Taekwondo WTF, jejím vývojem a historickými a kulturními kořeny. Chci se zaměřit a nejvíce rozvést symboliku identifikačních znaků, které často zná i široká veřejnost především díky rostoucí popularitě a medializaci hlavně sportovních soutěží obou největších federací. Budu čerpat z knižních a elektronických zdrojů, z vlastních zkušeností a také využiji kontaktů s různými studenty a učiteli taekwondo.

V závěrečné kapitole chci srovnat získané poznatky o symbolice Taekwon-do ITF a Taekwondo WTF, porovnat je se současnou situací a vztahy mezi těmito dvěma federacemi a nastínit možný další vývoj do budoucna. Budu se snažit získat takové množství informací o symbolice v taekwondo, abych mohla přehledně podat její kompendium a provést následné srovnání rozdílů mezi federací Taekwon-do ITF a Taekwondo WTF.

Pro orientaci mezi různými podobami názvu „taekwondo“ je nutné vysvětlit jejich význam již v úvodu. Slovo „taekwondo“ bez pomlček a velkých písmen označuje v této práci korejské bojové umění bez ohledu na styl a federaci. Rozhodla jsem se použít mezinárodně zavedený přepis, kvůli jeho všeobecné rozpoznatelnosti. Pokud se v textu vyskytne slovo „tchäkwöndo“, jedná se o českou transkripci korejského slova. Název Taekwon-do ITF, či jen Taekwon-do, označuje styl Mezinárodní federace Taekwon-do ITF, která byla až do roku 2002 jednotná. Pokud se vyskytne odlišnost mezi těmito federacemi, je uvedena v textu. Název Taekwondo WTF, či jen Taekwondo, označuje styl Světové federace Taekwondo WTF.

Pro přepis jmen a dalších názvů z korejského jazyka používám českou vědeckou transkripci. V anglickém abstraktu používám romanizaci McCune-Reischauer. V případě korejských jmen a některých dalších názvů v poznámce pod čarou uvádím jejich obvyklou, všeobecně rozpoznatelnou, anglickou romanizovanou verzi, pro lepší orientaci čtenářů neznalých korejského jazyka.

Zdroje citací a parafrází, odkazy a prameny jsou uvedeny v poznámkách pod čarou.

II. Vymezení základních sémiotických pojmů

Pro práci mapující a podrobně rozebírající symboliku taekwondo je nutné nejdříve definovat později často využívané sémiotické pojmy symbol, jazykový znak a vizuální znak. Definování a pochopení těchto pojmů jsou nezbytné pro správné zařazení a vysvětlení jednotlivých prvků taekwondo.

Symbol

Teorii symbolu se zabývali přední světoví lingvisté, například Ferdinand de Saussure¹ (1857 - 1913), Tzvetan Todorov² (*1939), Roman Jakobson (1896 - 1982), Morris Halle³ (*1923) a mnoho dalších.

U nás se problematikou symbolu zabýval například Zdeněk Mathauser⁴, Bohumil Palek⁵ nebo praktickým užitím symbolu kolektiv lingvistů a dalších vědců ve sbírce *Symbol v lidském vnímání a myšlení*⁶.

Symbolem (symbolon) se zabýval také Platón ve svém díle *Symposion*⁷ nebo Aristotelés ve spise *O vzniku a zániku*.

Slovo symbol pochází z řečtiny (symbolon, σύμβολον) a v původních významech vyjadřovalo dohodu/smlouvu, znamení, odznak – jako příklad symbolu slouží například výstražný oheň, vlajka nebo heraldika.

Symbol reprezentuje, odhaluje nebo zastupuje „osobu, předmět nebo myšlenku“ pomocí asociace.⁸ Jako je například holubice symbolem míru.

Později v 19. a 20. století se vědci snaží symbol dále rozebrat a definovat. Tím vznikají odlišné teorie nazírání na symbol.

Jana Skarlantová poznamenává k symbolice oděvů (tato teorie je však použitelná

¹ In: SAUSSURE, Ferdinand de. *Kurs obecné lingvistiky*. 2007, 487 s.

² In: TODOROV, Tzvetan. *Theories of the symbol*. c1982, 302 s.

³ In: JAKOBSON, Roman a MORRIS HALLE. *Fundamentals of language*. 1956.

⁴ In: MATHAUSER, Zdeněk. *Metodologické meditace, aneb, Tajemství symbolu*. 1989, 248 s.

⁵ In: PEIRCE, Charles Sanders. *Sémiotika: [skripta pro posluchače filozofické fakulty Univerzity Karlovy]; vydal [a uspořádal:] Bohumil Palek*. 1997, 335 s.

⁶ In: STACHOVÁ, Jiřina, ed. *Symbol v lidském vnímání, myšlení a vyjadřování*. Praha: Filozofický ústav ČSAV, 1992, 302 s.

⁷ In: PLATÓN. *Symposion*. 6., opr. vyd. Praha: OIKOYMENH, 2005, 85 s. Platónovy dialogy; sv. 4.

⁸ Symbol (<http://www.britannica.com/topic/symbol> [cit. 17. srpna 2015])

univerzálně na symbol), že:

„Symbol vyrůstá ze zkušenosti, proto se za určité situace může zcela konkrétní předmět nebo činnost stát symbolem – obsahovat i ono „navíc“. V symbolu se materiální i duchovní rovina vzájemně doplňují a prolínají. Symbolika dodává takovému předmětu nebo činnosti novou hodnotu. Kvalitativní posun hodnoty v symbol však nepopírá konkrétní a specifické funkce, pro kterou byl předmět vytvořen nebo pro níž byla činnost běžně prováděna. Hranice mezi znakovým a symbolem je (zvláště v oblasti odívání) pohyblivá. Vyrůstá ze situace, z toho, jak je prožívána a intuitivně pociťována konkrétními jedinci.“⁹

Jazykový znak

Jazykový znak je jednotka formální struktury jazyka. Jeho funkce je pojmenovávací, významová a komunikační.

Jazykový znak definuje F. de Saussure: „Jazykový znak nesjednocuje věc a jméno, ale pojem a akustický obraz. Akustický obraz není materiální zvuk, něco čistě fyzického, ale psychický otisk tohoto zvuku, reprezentace, o které nám poskytují svědectví naše smysly ... Jazykový znak je tedy psychická jednotka o dvou stránkách, kterou lze znázornit: pojem ↔ akustický obraz. Oba tyto pojmy jsou úzce spjaty a jeden vyvolává druhý.“¹⁰

Podle Ch. Peirce pak platí, že jazyk se skládá ze slov a tato slova jsou znaky¹¹.

Je nutno také rozlišovat jazykový znak psaný a jazykový znak mluvený. Existují různé interpretace jejich vzájemného vztahu a nadřazenosti.

Vizuální znak

Vizuální znak přímo označuje daný subjekt bez asociace a slouží k jeho identifikaci. Jeho vlastnostmi jsou snadná čitelnost, rozpoznání a zapamatování si.

Na rozdíl od jazykového znaku může být jeho působení lokálnějšího nebo mezinárodního charakteru. Lokálním vizuálním znakem může být například číslo autobusu nebo barva pásků v jednotlivých bojových uměních. Pod mezinárodní vizuální znak se řadí

9 In: SKARLANTOVÁ, Jana. Oděv jako znak: sémiotické funkce oděvu a jejich axiologické proměny. 2007, s.15

10 In: SAUSSURE, Ferdinand de. Kurs obecné lingvistiky. 2007, s. 95-96.

11 In: STACHOVÁ, Jiřina, ed. Symbol v lidském vnímání, myšlení a vyjadřování. 1992, s. 22.

například dopravní značky, dopravní světelné značení, hrací karty¹².

David Crow¹³ k vizuálnímu znaku poznamenává, že význam každého znaku je ovlivněn tím, kdo jej čte. Pro různé lidi tedy může mít znak jiný význam nebo má současně jeden znak více významů.

¹² In: ECO, Umberto. Teorie sémiotiky. 2009, s. 286.

¹³ In: CROW, David. Visible signs: an introduction to semiotics in the visual arts. 2010, s. 52.

III. Historie taekwondo

Pro plné pochopení symboliky a jazykových a vizuálních znaků vyskytujících se v taekwondo, je třeba nejdříve představit život Čchö Hong-hüiho¹⁴ - osoby, která měla na samotný vznik a vývoj taekwondo největší vliv. Dále do symboliky taekwondo zasahuje rozštěpení na různé federace taekwondo, proto krátce představím i jejich historický vývoj.

III. 1. Čchö Hong-hüi

Zakladatel Taekwon-do Čchö Hong-hüi¹⁵ (최홍희, 崔泓熙) se narodil 9. listopadu 1918 (podle západního kalendáře vychází toto datum na 22. prosince 1918) v horské vesničce Hwadä, v oblasti Mjöngčchöng-gun, v provincii Hamgjöng-pukto, na severovýchodě Korejského poloostrova¹⁶. Toto území dnes patří Korejské lidově demokratické republice.

Jeho otec se jmenoval Čchö Kwan-džun a praktikoval akupunkturu. Byl nejmladším dítětem v chudé rodině.

Jeho matka se naopak narodila jako nejstarší dítě bohaté rodiny. Porodila celkem 8 dětí, z nichž se však pouze tři dožily dospělosti. Čchö Hong-hüi z nich byl nejmladší.

Čchö Hong-hüi ve své biografii vzpomíná, že byl malé a slabé dítě.¹⁷

Špatnou finanční situaci rodiny ještě zhoršoval otec, který propadl hazardním hrám.

V páté třídě školní docházky byl mladý Čchö vyloučen ze školy a kvůli otcovým protijaponským názorům nesměl nastoupit do japonské školy. Proto ho otec dovedl do školy kaligrafie. Po dvou letech studia přešel k mistru Han Il-dongovi. Tento přechod významně ovlivnil pozdější vznik taekwondo, mistr Han Il-dong se zabýval nejen kaligrafií, ale také tradičním korejským bojovým uměním tchäkkjön.

V roce 1937 se Čchö nechal zlákat radami přátel a rozhodl se nastoupit do školy umění v Japonsku. Kvůli protijaponsky smýšlejícímu otci pro něj nebylo snadné získat povolení.

V Japonsku se začal Čchö Hong-hüi učit japonskému bojovému umění karate¹⁸ od

¹⁴ Odkaz na zajímavý rozhovor s Čchö Hong-hüim o nejdůležitějších momentech jeho života. (<http://www.tkdweb.nl/taekwon-do/interview-generaal-choi-hong-hi/> [cit. 5.května 2014])

¹⁵ V romanizované verzi je jeho jméno uváděno nejčastěji jako Choi Hong Hi.

¹⁶ CHOI, Hong-hi. *Taekwondo and I: 1 Motherland: the land in turmoil*. 2008, 601s.

¹⁷ In: CHOI, Hong-hi. *Taekwondo and I: 1 Motherland: the land in turmoil*. 1. Vienna: ITF, 2008, s. 20.

¹⁸ Čchö Hong-hüi ve své diktované biografii vzpomíná, že dvě noci před odjezdem do Japonska prohrál

korejského známého z rodné vesnice Kim Hjun-sua. Ve studiu karate Čchö pokračoval po celou dobu studií v Japonsku. Jeho učitelé byli žáci zakladatele dnes velmi rozšířeného stylu šótókan karate¹⁹ – Gičina Funakošiho (船越義珍). Ke konci pobytu Čchö dosáhl mistrovského stupně 2. dan. Mnoho dalších taekwondistů také původně cvičilo šótókan karate.

Během 2. světové války byl Čchö Hong-hüi donucen vstoupit do japonské armády. Za své protijaponské smýšlení byl uvězněn a téměř popraven. Zachránila ho japonská kapitulace.²⁰

Již během uvěznění, a o to intenzivněji po propuštění, začal Čchö Hong-hüi vymýšlet a zkoušet techniky nového bojového umění. Přál si, aby bylo čistě korejské (vzhledem ke korejské historii a jeho vlastní minulosti – věznění Japonci). Přesto na budoucích armádních pozicích zpočátku vyučoval zájemce karate²¹.

Po válce nastoupil na jazykovou vojenskou školu v jižní části poloostrova, kde se naučil anglicky. Získal hodnost podporučík (soü, 소위), byl převelen do Kwangdžu a bylo mu svěřeno velení vlastní jednotky²².

Před korejskou válkou působil jako učitel ve škole pozemního vojska v Tägu a své žáky vyučoval nové bojové umění, které zdokonaloval, a měl možnost ověřovat jeho techniky v praxi²³.

V roce 1953 zformoval na ostrově Čedžu-do 29. pěší divizi²⁴.

v hazardní hře všechny peníze, které pro něj matka našetřila. Pokračoval v hraní, když si uvědomil, že bez peněz se domů vrátit nemůže. Skončilo to tak, že mladý Čchö hodil na muže, který ho obehrál, lahvičku s inkoustem. Poranil ho na hlavě. Muži v bezvědomí vzal peníze, které s ním předtím prohrál a utíkal domů. V Japonsku se od svého přítele dozvěděl, že jím poraněný muž počítá dny do jeho návratu do Koreje, aby se mu pomstil.

Po tomto zjištění Čchö Hong-hüi začal uvažovat o tom, jak se naučit lépe bránit. Jeho přítel ho tedy zavedl do školy karate. (In: CHOI, Hong-hi. *Taekwondo and I: 1 Motherland: the land in turmoil*. 2008, s. 73.)

¹⁹ Styl šótókan karate byl oficiálně založen roku 1936 (jeho zakladatel ho však vyvíjel již před rokem 1922) Gičinem Funakošim (1869-1957) na Okinawě. Trénink stylu šótókan se dělí na 3 části: „kihon“ základy, „kata“ vzory pohybů a „kumite“ zápas. Úroveň technické vyspělosti se označuje tradičně pomocí žákovských stupňů kyū a mistrovských stupňů dan. Barvy žákovských pásků se liší škola od školy, mistrovský stupeň má vždy černý pás. (In: ŠEBEJ, František. *Karate*. 1990, s.13).

²⁰ In: Kimm, He-Young, *History of Taekwondo*, 2013, s. 55-60

²¹ In: CHOI, Hong-hi. *Taekwondo and I: 1 Motherland: the land in turmoil*. 2008, s. 223-253.

²² Postupem času se získal hodnosti poručík (čungü, 중위) byl převelen do Tädžönu, aby se stal velitelem 2. divize. S převelením do Söulu získává hodnost major (sorjöng, 소령).

²³ Tehdejší taekwondo se od toho současného lišilo, například pro dnešní taekwondo typický pohyb mezi technikami, tzv. „sine-wave“ byl do taekwonda zařazen mnohem později. Sestavy také vznikaly postupně a v odlišném pořadí, než jak je známe dnes.

²⁴ Díky pěti ve znaku a tomu, že Čchö Hong-hüi vojáky vyučoval budoucí taekwondo, se jí přezdívalo

V průběhu své vojenské kariéry byl postupně povyšován až na hodnost generálmajora (sodžang, 소장). Nějakou dobu strávil i ve špionážní službě²⁵.

První neoficiální ukázka taekwondo proběhla v roce 1954 před prezidentem I Süng-manem. V dubnu 1955²⁶ poté oficiálně představil taekwondo jako nové korejské bojové umění a toto datum je přijímáno jako den založení taekwondo.

Čchö Hong-hüi od roku 1959 se svým exhibičním týmem šířil taekwondo i v dalších zemích. V těchto zemích poté vznikaly jednotlivé národní svazy taekwondo. Pro sjednocení těchto národních svazů založil 22. března 1966 Čchö Mezinárodní federaci Taekwondo - International Taekwondo Federation – ITF (국제태권도연맹, 國際跆拳道聯盟) se sídlem v Söulu. A byl zvolen jejím prezidentem.

S nástupem diktatury Pak Čöng-hüiho se Čchö obával politického zneužití taekwonda²⁷ a začal plánovat emigraci. V lednu 1972 opustil Koreu a našel exil v Kanadě, kde mu pomohli přátelé z armády (v roce 1977 získal kanadské občanství).

Čchö Hong-hüiho mrzelo, že jeho taekwondo, které bylo vytvořeno jako korejské bojové umění, již nemůže v Korejské republice vyučovat. Z toho důvodu využil nabídku Kim Il-sönga, aby představil taekwondo v Korejské lidově demokratické republice. Ukázka sklidila velký úspěch, a proto byl Čchö vyzván, aby v KLDŘ vycvičil instruktory, kteří tam budou taekwondo dále vyučovat.

V KLDŘ také vznikl mezinárodní exhibiční tým, který měl za úkol šířit povědomí o taekwondo po celém světě. Sám Čchö Hong-hüi pak cestoval buď osobně s exhibičním týmem nebo pořádal semináře, na kterých taekwondo vyučoval. V Encyklopedii Taekwon-do²⁸, které je Čchö Hong-hüi autorem, je zmínka o tom, že v roce 1982 s exhibičním týmem navštívil mimo jiné země také Československo²⁹ společně s mistry Han Sam-suem³⁰ (한삼수) a Pak Čöng-tchäem³¹ (박정태, 朴烜泰).

²⁵ „pěstní“.

²⁵ In: CHOI, Hong-hi. *Taekwondo and I: 1 Motherland: the land in turmoil*. 2008, s. 277.

²⁶ Viz kapitola III. 2 Vznik taekwondo

²⁷ Toto nebyl jediný důvod pro emigraci. Nenávisť mezi nimi byla i osobního rázu, jelikož Čchö Hong-hüi vyslovil souhlas k Pakově popravě, která měla být vykonána v roce 1948.

²⁸ In: CHOI, Hong Hi. *Taekwon-do: The Korean Art of Self-Defense*. 2004, 771s.

²⁹ In: CHOI, Hong Hi. *Taekwon-do: The Korean Art of Self-Defense*. 2004, s. 756.

³⁰ Držitel 9.danu ITF, (<http://www.gtftaekwondo.com/GTF/Masters.html> [cit.6.května 2014])

³¹ Pak Čöng-tchä (1943-2002), pozdější zakladatel taekwondo federace GTF a držitel 8.danu ITF, (<http://www.gtftaekwondo.com/GTF/Masters.html> [cit.6.května 2014])

Když byl v roce 2001 na kongresu již nemocný Čchö Hong-hüi opět zvolen prezidentem svazu ITF na čtyři roky z šestiletého volebního období, byla na další dva roky přiřknuta funkce jeho synovi Čchö Čöng-hwovi (*1954). Sám Čchö Hong-hüi si přál, aby po něm prezidentskou funkci převzal jeho syn.³²

Nikdo však nečekal, že dojde k rozkolu mezi otcem a synem, který vyústil v Čchö Čöng-hwův odchod a založení nové federace ITF³³, kde byl Čchö Čöng-hwa zvolen prezidentem.

Dne 15. června roku 2002 podlehl Čchö Hong-hüi v Pchjōngjangu rakovině. Tam je také pohřben.

Až do konce svého života šířil Čchö taekwondo po celém světě, pořádal mezinárodní semináře, které sám vedl a snažil se dokázat, že taekwondo může cvičit skutečně každý.

III. 2. *Vznik taekwondo a historické kořeny*

Taekwondo je korejské bojové umění. Bylo oficiálně představeno večer 11. dubna 1955³⁴ jihokorejským generálmajorem Čchö Hong-hüim v soulském domě kisäng³⁵ Kugilgwani³⁶. Tam Čchö Hong-hüi uspořádal setkání představitelů různých bojových umění. Sešel se zde například s Nam Tchä-hüim³⁷ (남태희, 南太熙) - vedoucím instruktorem vojenské tělocvičny (O Do Kwan³⁸) a Son Dök-sōngem³⁹ (손덕성, 孫德成) - vedoucím

³² In: CHOI, Hong-hi. *Taekwondo and I: 2 The Vision of Exile: any Place under Heaven is Do-jang*. 1. Vienna: ITF, 2008, s. 560.

³³ International Taekwon-do Federation se sídlem ve Velké Británii. (<http://www.itf-administration.com/>[cit.6.května 2014])

³⁴ Tento styl taekwondo (časově omezen do založení federace ITF) bývá označován jako tradiční (Více viz Traditional taekwondo). Jeho instruktoři často byli též studenty karatedó, mnoho z nich odjelo vyučovat taekwondo do Spojených států.

³⁵ Kisäng byly profesionální bavičky a společnosti. Vzdělávaly se ve výtvarném umění, literatuře a hudbě. In: ECKERT, Carter J. *Dějiny Koreje*. 2009, s. 93.

³⁶ In: GILLIS, Alex. *A killing art: the untold history of Tae Kwon Do*. 2008, s. 46-55.

³⁷ Nejčastěji uváděn jako Nam Tae Hi, (1929-2013) narodil se v Söulu a od svých 17ti let cvičil bojová umění, například i ve škole Chung Do Kwan. Jako kapitán jihokorejské armády se setkal s generálem Čchö Hong-hüim. Společně s ním založil školu O Do Kwan. V roce 1959 se stal členem exhibiční výpravy, která prováděla ukázky taekwondo ve Vietnamu a na Taiwanu. V roce 1972 se přestěhoval do Spojených států, kde začal vyučovat taekwondo. V Čchö Hong-hüiho biografii je označován jako Čchöiova „pravá ruka“.

³⁸ O Do Kwan (Oh Do Kwan, 오도관). Viz také My Way Institute. O Do Kwan byla jedna z devíti tělocvičen bojových umění v Koreji, ve kterých se cvičilo mimo jiné i taekwondo. Instruktoři z těchto škol v druhé polovině 60. let vymysleli sestavy pchalkwä pro KTA a podíleli se i na vzniku sestav pro styl taekwondo kukkiwön.

civilní tělocvičny (Čchöng Do Kwan⁴⁰). Společně s nimi bylo přítomno dalších osm vlivných mužů. Čchö jim sdělil cíl jejich setkání: vytvořit název pro nové bojové umění. Společně s Nam tchä-hüim se shodli na názvu taekwondo a Čchö Hong-hüim byl vyzván, aby nový název vysvětlil.

Název taekwondo se skládá ze tří částí: „tae“ (태, tchä, 踏) znamená noha nebo šlapání; „kwon“ (권, kwön, 拳) znamená pěst nebo také úder; „do“ (도, do, 道) pak znamená umění nebo cestu.

Taekwondo vzniklo původně pro potřeby jihokorejské armády, jako univerzálně použitelné bojové umění. Bylo vytvořeno tak, aby se ho mohl naučit a cvičit kdokoliv. V taekwondo se nerozlišuje pohlaví, věk, rasa ani náboženství.

Společně s Nam tchä-hüim začal generálmajor Čchö vyučovat taekwondo své vojáky v O Do Kwanu. Oba je zasáhla zpráva, že prezident Korejské republiky I Süng-man nesouhlasí s názvem taekwondo. Podle něj by byl příhodnější název tchäkkjön⁴¹ (태권), (popisovaný styl boje mu jej připomínal), což je korejské bojové umění, existující již za království Čosön⁴².

Roku 1959 se také konaly první exhibice taekwondo ve Vietnamu a na Tchaj-wanu.

Téhož roku také byla založena KTA⁴³ – Korean Taekwondo Association (Korejská asociace Taekwondo) za účelem shromáždění současných studentů taekwondo a nabírání

³⁹ Nejčastěji uváděn jako Son Duk Sung, (1922-2011) narodil se v Söulu a v 16 letech začal boxovat. Později se věnoval také korejskému tangsudu ve škole Chung Do Kwan. Během korejské války převzal vedení Chung Do Kwanu. Později dával lekce söluské policii a byl prezidentem I Süng-manem jmenován hlavním instruktorem pro jihokorejskou armádu, kde setkal s generálem Čchö Hong-hüim. V roce 1963 odcestoval do Spojených států, kde začal vyučovat taekwondo, v roce 1966 zde založil World Tae Kwon Do Association (WTA).

⁴⁰ Čchöng Do Kwan (Chung Do Kwan, 청도관)

⁴¹ Viz také taekkyeon. Tchäkkjön je tradiční korejské bojové umění používající jak techniky rukou a nohou, tak dalšími částmi těla. Velice rozšířený je systém kopů. První písemné zmínky o tchäkkjönu pochází až z 18. století za vlády dynastie I. Neoficiální údaje však o hovoří o více než tisícileté historii. V roce 2011 byl zapsán na seznam kulturního dědictví UNESCO (<http://www.unesco.org/culture/ich/en/RL/00452>[cit.10. října 2014]). V současnosti existuje několik asociací tchäkkjönu, například Korea Taekkyon Association (<http://www.taekkyonkorea.com/system/>[cit. 10. října 2014]) nebo World Widae Taekkyeon Organization (<http://www.taekkyeon.org/>[cit.10. října 2014]) a jsou pořádány soutěže. V tchäkkjönu existuje 9 žákovských a 9 mistrovských stupňů (teprve od 70.let 20.století). Žákovské se nazývají „pchem“, začátečník začíná bez stupně a pokračuje osmým až k prvnímu, poté následuje první mistrovský „dan“ až po 9. dan. (http://english.visitkorea.or.kr/enu/CU/CU_EN_8_2_7.jsp[cit. 10. října 2014])

⁴² Podle Kimm He-younga – autora *History of Taekwondo* a dalších taekwondo publikací, k jehož názoru se přikláním, je vztah tchäkkjönu a taekwondo lépe vysvětlen připodobněním ke vztahu staršího a mladšího bratra. Jejich matkou je pak část korejských tradičních pohybů těla. (In: KIMM, He-Young, *History of Taekwondo*, Han Do Press, 1. ed, 2013, s. 40)

⁴³ Oficiální stránka KTA (<http://www.koreataekwondo.org/>[cit. 11. října 2014])

nových členů. Prezidentem byl zvolen Čchö Hong-hüi. Pozdější neshody v KTA po roce 1965 měly za následek odchod některých členů do Spojených států a odchod Čchö Hong-hüiho.

Od roku 1962 a dále během vietnamské války byli korejští instruktoři vysíláni korejskou vládou vyučovat taekwondo⁴⁴ jihovietnamskou armádu, policii a také americkou armádu.⁴⁵

III. 3. Vznik federací taekwondo

Mezinárodní federace Taekwondo (International Taekwondo Federation - ITF) vznikla za účelem sjednocení v té době devíti národních svazů taekwondo. Národní svaz měly tyto země: Korejská republika, Vietnam, Malajsie, Singapur, USA, Itálie, Německá spolková republika, Turecko a Spojené arabské republiky⁴⁶ (dnešní Egypt). Stalo se tak 22. března 1966 v Čosön hotelu v Söulu.

Prezidentem ITF byl zvolen Čchö Hong-hüi a jako sídlo Söul v Korejské republice. Čestným prezidentem byl, na návrh několika členů federace, zvolen Kim Čong-pchil⁴⁷ (김종필, 金鍾泌).

Na tomto setkání Čchö představil také oficiální vlajku a znak taekwondo. Čchö Hong-hüi sám také vymyslel název federace, její organizaci, předpisy, odznak pro držitele černých pásů a označení hodností.

Čchö Hong-hüi chtěl díky federaci ITF zprostředkovat taekwondo celému světu. Kvůli tomu trénoval intenzivně své nejlepší žáky, kteří se poté stali mezinárodními instruktory.

Zpočátku se federace ITF potýkala s finančními potížemi. Čchö Hong-hüi popisuje začátky federace ITF a jejího fungování ve svých vzpomínkách⁴⁸ jako těžkou dobu, kdy ústředí federace sídlilo v malé místnosti, původně určené ke skladování uhlí, bez jakéhokoli nábytku.

⁴⁴ Ke konci vietnamské války bylo v Jižním Vietnamu přes 200 000 studentů. (In: Kimm, He-Young, *History of Taekwondo*, 2013, s. 194)

⁴⁵ In: Kimm, He-Young, *History of Taekwondo*, 2013, s. 80

⁴⁶ In: CHOI, Hong-hi. *Taekwondo and I: 2 The Vision of Exile: any Place under Heaven is Do-jang*. 2008, s. 108.

⁴⁷ Narodil se v roce 1926, později zakladatel Republikánské demokratické strany (Mindžukonghwatang) a také premiér Korejské republiky (*1971-1975)

⁴⁸ In: CHOI, Hong-hi. *Taekwondo and I: 2 The Vision of Exile: any Place under Heaven is Do-jang*. 2008, s. 109.

Kvůli diktatuře Pak Čöng-hüiho musel Čchö Hong-hüi – v lednu 1972, pokud chtěl dále šířit taekwondo podle svých představ, emigrovat do Kanady. Reakcí na jeho emigraci byl vznik Světové federace Taekwondo - World Taekwondo Federation - WTF (세계태권도연맹, 世界跆拳道聯盟) s prezidentem Kim Un-jongem⁴⁹ (김운용, 金雲龍) 28.května 1973⁵⁰ a postavení tréninkového centra Kukkiwön.

Názorový rozkol s blízkým spolupracovníkem Pak Čöng-tchäm měl za následek Pakův odchod a založení nové federace taekwondo - Global Taekwondo Federation – GTF (전세계태권도연맹) roku 1990.

22. srpna 2002, již po generálově smrti, byl na novém kongresu zvolen Čang Ung⁵¹ prezidentem svazu Taekwon-do ITF se sídlem ve Vídni, který je pokračovatelem Čchöova odkazu.

To způsobilo rozkol v Taekwondo ITF, který neskončil pouze odchodem Čchö Čöng-hwy. Byl zpochybněn i kongres, kde byl zvolen Čang Ung a v roce 2003 vznikl třetí svaz Taekwondo ITF⁵² se sídlem ve Španělsku, jehož prezidentem byl zvolen Trần Triêu Quân z Vietnamu (1952-2010), nyní je prezidentem Pablo Trajtenberg.

Rozdíly mezi těmito federacemi ITF existují, nejsou však nijak výraznější⁵³. Při pozdějším zmiňování federace ITF bude brána jako primární federace s prezidentem Čang Ungem a případné rozdíly budou uvedeny v poznámkách.

⁴⁹ Viz také Kim Un Yong (narozen 1931). Bývalý viceprezident Mezinárodního olympijského výboru. Prezidentem Světové federace Taekwondo byl v letech 1973 – 2004. (<http://kimunyong.com/eng/01/com01.php>[cit. 18. listopadu 2014])

⁵⁰ In: HYBRANT, Bohuslav a Petr HULÍNSKÝ. *Taekwondo WTF*. 1. Praha: Taekwondo Agency s.r.o., 2006, s. 16

⁵¹ Čang Ung: Chang Ung (장웅), (narozen 1938)

⁵² Historie federace Taekwon-do ITF, prezident Pablo Trajtenberg (<http://www.tkd-itf.org/about-us/about-itf-taekwon-do/our-history/>[cit. 15. prosince 2014])

⁵³ Důkazem je například i současné zpřístupnění soutěží ITF i pro sportovce z jiných federací a naopak.

Významné federace taekwondo, shrnutí:

- ITF 1. ITF, prezident Čang Ung, sídlo: Vídeň, Rakousko⁵⁴
2. ITF, prezident Čchö Čöng-hwa, sídlo: Middlesex, Velká Británie⁵⁵
3. ITF, prezident Pablo Trajtenberg, sídlo: Benidorm, Španělsko⁵⁶
- WTF, prezident Čo Čöng-wön, sídlo: Söngnam-si, Korejská republika⁵⁷
- GTF, prezidentka Linda Park, sídlo: Mississauga, Kanada⁵⁸

⁵⁴ Oficiální stránky federace (<http://www.itftkd.org/>[cit. 15. prosince 2014])

⁵⁵ Oficiální stránky federace (<http://www.itf-administration.com/>[cit. 15. prosince 2014])

⁵⁶ Oficiální stránky federace (<http://www.tkd-itf.org/>[cit. 15. prosince 2014])

⁵⁷ Oficiální stránky federace (<http://www.worldtaekwondofederation.net/about-the-federation>[cit. 15. prosince 2014])

⁵⁸ Oficiální stránky federace (<http://www.gtftaekwondo.com/index.html>[cit. 15. prosince 2014])

IV. Popis symboliky v Taekwondo ITF

Mezinárodní federace Taekwon-do – ITF jako jedna z mála federací bojových umění disponuje všeobecně platnou encyklopedií. Encyklopedie Taekwon-do⁵⁹ byla sepsána přímo zakladatelem Taekwon-do Čchö Hong-hüim. Encyklopedie existuje ve více verzích a jazycích.

První verze byla sepsána v korejském jazyce v roce 1958. Se šířením taekwondo do dalších zemí vznikla potřeba „univerzální encyklopedie“. První menší manuál v anglickém jazyce vyšel v roce 1965⁶⁰, rozšířené vydání encyklopedie poté v roce 1988, v současnosti je nejnovější páté vydání z roku 2004. Tato encyklopedie je jednoduchá, existuje ale také v 15-dílné verzi vydané roku 1985.

Encyklopedie Taekwon-do je teoretickým zdrojem nejen pro techniky a vzory taekwondo, které jsou zde popsány a předvedeny na fotografiích, ale také obsahuje historii taekwondo, popisuje základy morální kultury a chování studentů taekwondo, a rozebírá identifikační znaky Taekwon-do ITF, jako například vlajku Taekwon-do, znak ITF nebo uniformu „tobok“. Tobok je dobrým příkladem vizuální komunikace a diferenciací mezi studenty taekwondo.

Níže uvedené symboly však budou symboly pouze pro studenty a instruktory taekwondo, ostatní v nich mohou spatřovat maximálně vizuální znaky. Samotný korejský nápis tchäkwöndo (태권도) je vizuálním znakem pro taekwondisty i ty, kteří taekwondo necvičí nebo neznají korejský jazyk. Pouhý grafický obraz se zde stává vizuálním znakem i symbolem.

IV. 1. Jazykové znaky

Mezi jazykové znaky Taekwon-do ITF lze řadit celý systém povelů, názvů technik, úderových a blokovacích ploch a částí těla. Základním jazykem je korejština⁶¹, vzhledem k mezinárodnímu rozšíření se jako další jazyk používá angličtina. V anglické verzi

⁵⁹ In: CHOI, Hong Hi. Taekwon-do: The Korean Art of Self-Defense. 2004, 771s.

⁶⁰ K dispozici např. na (<http://www.tkd.cz/tkd-archiv-encyklopedie-1965.aspx>[cit.11.října 2014])

⁶¹ Vzhledem k historii Taekwondo- ITF posledních 35 let a šíření taekwondo v České republice a ve východní Evropě převážně občany KLRD (federace prezidenta Čang Unga), se zde používá jazyková verze platná na severu Korejského poloostrova. Pro příklad admirál I Sun-sin (이순신) bývá vyslovován [Ri Sun-sin] (리순신).

Encyklopedie Taekwon-do jsou uvedeny dané názvy v anglickém jazyce a v reevidované romanizaci⁶².

Není možné obsáhnout všechny jazykové znaky v této práci, proto zde budou zmíněny pouze ty nejdůležitější, spojené s filozofií Taekwon-do. Těmi jsou hymna, slib, zásady a kompozice Taekwon-do, soubor činností pro budování morální kultury, todžang - tělocvična a slovo „tchäkwön“ (태권) – jehož se užívá jako pozdravu.⁶³ Ke korejské konfuciánské tradici (jež se projevuje především u vzorů taekwondo) odkazuje soubor nejdůležitějších konfuciánských ctností O sang (五常) – pět konstant {lidskost (in, 인, 仁), spravedlnost (üi, 의, 義), správné chování (je, 예, 禮), moudrost (či, 지, 智), důvěryhodnost (sin, 신, 信)}⁶⁴ pro rozvoj morální kultury studentů.

Stejně jako japonská bojová umění (např. džúdó, karatedó, kendó) mají svůj název pro tělocvičnu – dódžó (道場), korejský výraz todžang (도장, 道場) představuje nejen tělocvičnu, ale jakékoliv místo, kde se taekwondo cvičí (a též, že taekwondo je možné cvičit kdekoliv). K tomuto významu odkazuje též podtitul druhého dílu biografie Čchö Hong-hüiho – Jakékoliv místo pod Nebesy je todžang.⁶⁵ Pro chování v tělocvičně platí určitá pravidla, např. není dovoleno kouřit, zbytečně se bavit s ostatními, nosit obuv. Naopak je stanoveno, že se student musí při vstupu poklonit vlajce ITF, poklonit se instruktorovi, atd.

Číslo 5 se v této kapitole objeví ještě čtyřikrát, pět je zásad taekwondo, pět je vět slibu a také pět složek v kompozici Taekwon-do a souboru činností pro budování morální kultury. Toto číslo je jedním z nejvýznamnějších na Dálném východě.⁶⁶

Hymna

Jazykovým znakem je hymna Taekwon-do ITF⁶⁷, také označovaná jako Píseň Taekwon-do: tchäkwöndo norä (태권도 노래). Její text je dostupný bilingvně v korejském i anglickém jazyce, autorem tohoto textu je Čchö Hong-hüi, autorem hudby je Kim

⁶² Tento přepis, absence nějaké příručky s přepisem do české vědecké či populární transkripce způsobila v českém Taekwon-do ITF vytvoření různých pseudovýslovností daných názvů, které se dodnes nepodařilo zcela odstranit.

⁶³ In: CHOI, Hong Hi. Taekwon-do: The Korean Art of Self-Defense. 2004, s. 11-36.

⁶⁴ In: LIŠČÁK, Vladimír. *Konfuciánství od počátků do současnosti: dějiny, pojmy, osobnosti*. 2013, s. 422.

⁶⁵ Celým podtitulem - The Vision of Exile: any Place under Heaven is Do-Jang

⁶⁶ Číslo 5 je podle východní filozofie jangové (mužské). Na Dálném východě je pětka spojena s počtem světových stran (sever, východ, střed, jih, západ) a pěti prvky (dřevo, oheň, kov, voda, země), pěti barvami, pěti chutěmi a pěti pachy. 5 je základních konfuciánských vztahů a klasických knih. (In: EBERHARD, Wolfram. *Lexikon čínských symbolů: obrázková řeč Číny*. 2001, s. 197-199.

⁶⁷ Viz Příloha 1

Jun-jöng (김윤영).

Text hymny symbolizuje zlepšování světa lidmi prostřednictvím cvičení taekwondo a dodržováním jeho zásad.

Zásady⁶⁸

Zásady Taekwon-do jsou souborem pěti vlastností člověka, které slouží jako příručka k chování nejen v tělocvičnách, ale pro každou chvíli v životě studenta taekwondo. Objevují se také v hymně Taekwon-do a odkazuje k nim i první věta slibu.

Tyto zásady jsou:

1. Zdvořilost – Jeüi (예의)
2. Čestnost - Jömcchi (염치)
3. Vytrvalost – Innä (인내)
4. Sebeovládání – Kükki (극기)
5. Nezdolný duch - Päkčölpulgul (백절불굴)

Zdvořilost představuje nepsanou směrnicí k poučení lidské bytosti, aby bylo dosaženo harmonické společnosti. Pro studenty taekwondo „zdvořilost“ symbolizuje slušné chování k ostatním, vedení ke smyslu pro spravedlnost a lidskost, chování se dle etikety, k rozlišování instruktora od studenta a staršího, výše postaveného – sonbä (선배) od mladšího, níže postaveného – hubä (후배)⁶⁹.

Čestnost představuje schopnost rozlišit správné od špatného a cítit vinu, pokud se jedinec chová nesprávně. Pro studenty i učitele taekwondo „čestnost“ symbolizuje vyvarování se těchto příkladů chování: učitel, který se klamně prezentuje před studenty kvůli nedostatku

⁶⁸ In: CHOI, Hong Hi. Taekwon-do: *The Korean Art of Self-Defense*. 2004, s. 13-14

⁶⁹ Další z odkazů konfucianismu v korejské společnosti. Jedná se o systém pěti vztahů definovaný Menciem – O jun (五倫). Citový vztah mezi otcem a synem, spravedlnost mezi panovníkem a poddaným, odlišné funkce mezi manželem a manželkou, přednost starších před mladšími a důvěra mezi přáteli. Tyto vztahy byly prezentovány v Koreji jako nový společenský model s nástupem dynastie I (1392), jež využila neokonfuciánskou filozofii jako potvrzení svého vládnoucího mandátu.

In: LIŠČÁK, Vladimír. *Konfuciánství od počátků do současnosti: dějiny, pojmy, osobnosti*. 2013, s. 424
In: ANDĚLOVÁ, Petra a kol.. *Základy asijských náboženství*. 2005, s. 90.

morální zásadovosti a který maskuje špatnou techniku okázalostí tělocvičny a lichotkami studentům; učitel, který vyučuje taekwondo kvůli materiálnímu zisku; student, jenž požaduje zisk nového technického stupně či jej chce dokonce zakoupit; student, jehož činy nekorespondují s jeho slovy.

Vytrvalost připomíná studentům, že trpělivý člověk snadněji dosáhne štěstí a prosperity. Aby člověk něco získal, musí si určit cíl a poté vytrvat. U této zásady jsou uvedeni dva muži: Robert I. Skotský – osvoboditel Skotska – jenž ve vězení pozoroval pavouka, která stále znovu a znovu obnovuje svou pavučinu⁷⁰. A Konfuciusův výrok: „Ten, kdo je netrpělivý v nepodstatných záležitostech, může zřídka dosáhnout úspěchu v záležitostech velmi důležitých.“⁷¹

Sebeovládání se uvádí jako nezbytnost jak v tělocvičně při volných soubojích - čaju matsögi (자유맞서기), nebo mimo tělocvičnu v osobních záležitostech. Připomíná, že ztráta sebekontroly může být katastrofální pro studenta i oponenta. Encyklopedie Taekwon-do u této zásady vzpomíná na filozofa Lao-c', podle nějž: „Termín „silnější“ znamená osobu, která vítězí spíše nad sebou než nad ostatními.“⁷²

Nezdolný duch připomíná studentům, aby za všech okolností byli čestní a skromní. Pokud se setkají s nespravedlností, budou agresivně čelit beze strachu a zaváhání, s nezdolným duchem bez ohledu na to, kdo je to nebo jaký je jejich počet. Nezdolný duch je uveden na příkladu známé bitvy u Thermopyl (480 př.n.l.), kde 300 spartských bojovníků pod vedením krále Leonida čelilo několikanásobné perské přesile.

Slib

Primární verze slibu studenta taekwondo je v korejském jazyce, existuje také anglická verze⁷³ a většina zemí má svou národní variantu ve vlastním jazyce. Předřekáním slibu by měla začínat každá výuka taekwondo.

⁷⁰ Legenda o Robertovi I. Skotském.
(<http://www.educationscotland.gov.uk/scotlandshistory/warsofindependence/bruceandspider/index.asp>[cit. 6. října 2014])

⁷¹ In: CHOI, Hong Hi. *Taekwon-do: The Korean Art of Self-Defense* 2004, s. 13

⁷² In: Ibid, 2004, s. 13

⁷³ I shall observe the tenets of Taekwon-do. I shall respect the instructor and seniors. I shall never misuse Taekwon-do. I shall be a champion of freedom and justice. I shall build a more peaceful world. (In: CHOI, Hong Hi. *Taekwon-do: The Korean Art of Self-Defense*. 2004, s. 368)

Slib taekwondo zní⁷⁴:

1. Nanŭn tchäkwöndo čöngsinŭl čunsuhanta.

(나는 태권도정신을 준수한다.)

Budu dodržovat zásady taekwondo.

2. Nanŭn sabömkwa sonbärŭl čöngjöhghanta.

나는 사범과 선배를 존경한다.

Budu respektovat instruktora a sonbe.

3. Nanŭn tchäkwöndorŭl čöltäro namjongčchi anketta.

나는 태권도를 절대로 남용치 않겠다.

Nikdy taekwondo nezneužiji.

4. Nanŭn čajuwa čöngŭie sadoga twegetta.

나는 자유와 정의의 사도가 되겠다.

Budu zastáncem svobody a spravedlnosti.

5. Nanŭn poda pchjöhghwasŭröun illjusahwerŭl irukchhagetta.

나는 보다 평화스러운 인류사회를 이룩하겠다.

Budu vytvářet mírovější svět.

Kompozice

Studenta – začátečníka nelze poslat do plného souboje. Kompozice Taekwon-do svými složkami vysvětluje, jaký by měl být postup při výuce. V Encyklopedii Taekwon-do jsou

⁷⁴ Česká národní verze slibu (<http://taekwondo.cz/skladba>[cit. 6. října 2014]). Přesnější překlad by byl: 1. Budu ctít ducha taekwondo. 2. Budu respektovat instruktora a služebně starší studenty. 3. Nikdy taekwondo nezneužiji. 4. Budu stoupencem svobody a spravedlnosti. 5. Docílím mírovější lidské společnosti.

jednotlivé složky kompozice dány do příměru k vojenskému výcviku⁷⁵.

1. Základní pohyby – kibonjönsüp (기본연습). Pro cvičení vzorů je nutné nejdříve znát všechny pohyby, ze kterých sestávají. Ve vojenském příměru odpovídá základnímu výcviku.
2. Sestavy - tchül (틀). Sestavy představují různé základní pohyby, většinou útočné a blokující, sestavené do neměnného pořadí. Ve vojenském příměru odpovídají taktice čtyř.
3. Trénink – dalljön (단련). Slouží k fyzickému rozvoji tělesných možností i psychické výdrže. Do tohoto otužování se řadí například posilování, otužování úderových a blokovacích ploch těla, otužování studenou vodou. Ve vojenském příměru odpovídá údržbě výstroje a výbroje.
4. Souboj - matsögi (맞서기). Taekwon-do ITF má několik druhů soubojů, jejichž náročnost stoupá s technickým růstem studenta. Zkráceně se dělí na řízené (trojkrokové -sambo matsogi, dvojkrokové - ibo matsogi, jednokrokové -ilbo matsogi), polovolné – pančaju matsogi a volné – čaju matsogi (proti jednomu nebo více soupeřům, proti ozbrojenému útočníkovi). Ve vojenském příměru odpovídá souboj cvičení v simulovaných polních podmínkách.
5. Sebeobrana - hosinsul (호신술). K sebeobraně směřuje celá dosavadní studentova příprava. Jedná se o různé situace náhlého útoku na nepřipraveného jedince. Ve vojenském příměru odpovídá skutečnému boji.

Soubor činností pro budování morální kultury

V průběhu studia taekwondo by měl student rozvíjet své mentální a fyzické schopnosti například pomocí souboru činností pro budování morální kultury. Tyto činnosti by měly být nedílnou součástí tréninku:

1. Cestování – jöhäng (여행). Touto činností se utužuje národní hrdost. Studenti by měli navštěvovat proslulá nebo historická místa. Měli by vyhledávat monumenty a brát si

⁷⁵ In: CHOI, Hong Hi. *Taekwon-do: The Korean Art of Self-Defense*. 2004, s. 725

z nich poučení.

2. Slézání hor – tūngsan (등산). Tato forma cvičení nejen posiluje svaly nohou, ale i ducha a poskytuje pocit vítězství. A také varuje před pochybností, kdy si člověk myslí, že hora je příliš vysoká, aniž by na ni zkusil vylézt.
3. Studené koupele – nāngsumačchal (냉수마찰). Jeden z příkladů tréninku – dalljōnu. Otužováním studenou vodou nebo cvičením naboso (i na sněhu), si student vytváří houževnatost a pocit sebeuspokojení.
4. Společensky prospěšné práce – sahwepongsa (사회봉사). Těmito pracemi je myšleno podílení se na práci pro společnost, pomoc znevýhodněným. Pomocí těchto činností se student učí dobročinnosti, pokoře, přátelství, toleranci a velkorysosti.
5. Etiketa – jedžöl (예절). Význam této činnosti připomíná nutnost studentova adekvátního jednání uvnitř i vně tělocvičny. V todžangu se týká chování studentů s nižším technickým stupněm vůči studentům výše postaveným, mimo tělocvičnu studentů mladších ke studentům věkově starším. Při návštěvě cizí tělocvičny (i jiného bojového umění) se týká studentů všech. Za všech okolností by měl být kladen důraz na náležité oslovení a pozdrav.

Pozdrav

Vychází z tradiční korejské úklony, jež je symbolem východní zdvořilosti.⁷⁶ Původně jí i odpovídal, dnes má lehce odlišnou podobu. Student stojí v postoji čcharjöt sōgi⁷⁷ (차렷서기) – propanutá kolena, paty u sebe a špičky vzdálené od sebe pod úhlem 45°. Paže mírně pokrčené v loktech, ruce v pěst. Pozdrav se provádí lehkým úklonem v pase (15 stupňů) s rovnými zády. Při úklonu se vyslovuje pozdrav tchäkwön (태권). Na začátku a na konci hodiny zdraví studenti učitele povelom čcharjöt (titul učitele) nimkke kjōngnje (차렷...님께경례). Tento povel odřikává student s nejvyšším technickým stupněm.

⁷⁶ K odkazu východní zdvořilosti patří také předávání/přebírání věci oběma rukama nebo levou rukou podloženou pod pravou, která věci dává/přebírá. Totéž platí při podávání ruky.

⁷⁷ Ukázka postoje čcharjöt sōgi: (<http://www.naastkd.com/files/1613/8409/0102/charyot.jpg>[cit. 10. října 2014])

IV. 2. Vizuální znaky

Vizuální znaky Taekwon-do slouží k dobré zrakové rozpoznatelnosti studentů Taekwon-do, dále hierarchicky studentů a učitelů mezi sebou. Slouží též k rozpoznatelnosti od studentů jiných bojových umění. Mezi vizuální znaky nepatří pouze identifikační znaky, nejznámější jsou: vlajka a znak Taekwon-do, uniforma tobok, ale též vzory. Zde je Taekwon-do specifické svým pohybem „sine-wave“ při jednotlivých technikách ve vzorech.

Identifikační znaky mají nejen tvarovou, ale i barevnou symboliku. Jednotlivé barvy identifikačních znaků mají obvykle jiný význam, než jaký je jim přisuzován v tradičním korejském pojetí:

„Bílá (pek) je barva neobvyklá, darované či ulovené zvíře bílé barvy znamená štěstí, bílé zvíře, které vběhne do paláce, je však znamením blížící se pohromy. Bílá spojená s kosmickými úkazy má nevyhraněnou úlohu, záleží na konkrétním útvaru a jeho vysvětlení. Obecně je symbolem západu, podzimu, stáří, smutku, ale i panenství, neposkvrněnosti; také oděv nebešťanů má údajně bílou barvu. Černá (kom) je barva varovná či záporná. Signalizuje smrtelné nebezpečí, proto se jí používá pouze v krajních případech a v souvislosti s nebeskými úkazy. ... Fialová (pora) a modrá (pcharang) jsou jedinými jednoznačně kladnými barvami, zvláště u kosmických a meteorologických úkazů (obláček) poukazujících na harmonický stav (voda, moře, obloha). ... I rudá (hong) bývá barvou nepřírozenou, kromě barvy krve. Na druhé straně je to barva životadárná, letní, v různých slovních spojeních může označovat krásku (hogan) nebo svaté. ... Zelená (nok) je barva kladná, charakteristická pro probouzející se přírodu (symbol jara). Žlutá barva (hwang) je vyhrazena panovníkovi.“⁷⁸

Takto je vysvětlen význam barev pro Korejce v Encyklopedii mytologie Japonska a Koreje od doc. Miriam Löwensteinové. V Taekwon-do ITF je význam barev spojen primárně s růstem zkušeností adepta. Jednotlivé barvy pásu technických stupňů (bílá, žlutá, zelená, modrá, červená a černá, více viz kapitola 2.1.1. Tobok) symbolizují tento růst a jsou zároveň vizuálním znakem pro každého studenta taekwondo. Dále se tyto barvy objevují například na vlajce a plaketě Taekwon-do ITF.

⁷⁸ In: WINKELHÖFEROVÁ, Vlasta a Miriam LÖWENSTEINOVÁ. *Encyklopedie mytologie Japonska a Koreje*. 2006, s. 36

IV. 2.1. Identifikační znaky

IV. 2.1.1. Tobok⁷⁹

Tobok (도복, 道服) je korejský název, složený ze slabik „to“ (도, 道) – umění/cesta a „bok“ (복, 服) – oblečení, pro uniformu Taekwon-do ITF i Taekwondo WTF.

„ ... uniforma představuje cílené sjednocení oděvu za účelem jednotného vzhledu vzájemně odlišných jedinců. Uniforma (na rozdíl od uniformního oděvu) je zvnějšku diktovanou „normou“. Nedovoluje individuální varianty a odchylky, je do detailů přesně stanovena. ... Jednotný oděv vytváří vizuální jednotu celku a symbolizuje jeho ideovou jednotu.“⁸⁰

Tobok znázorňuje příslušnost studentů k taekwondo, ukazuje jejich činnost a stupeň zařazení a identifikuje je jako osoby zabývající se určitým druhem činnosti. Tobok je symbolem tradice a odkazu Taekwon-do. Oficiální tobok odlišuje ortodoxní Taekwon-do od napodobitelů.⁸¹

Tobok se skládá ze svršku – *kabátu čogori* (저고리), *kalhot padži* (바지) a *pásku tti* (띠).

Podobně jako úbordžúdógi v bojovém umění džudó a karategi v bojovém umění karatedó⁸² prošel tobok za svou historii několika změnami.

Jeho prvotní forma vychází z karategi a potažmo také džúdógi. Původně byl tobok taekwondo bílý, bez jakýchkoliv nápisů a pásek pro označení technických stupňů, stejně jako obi – pásek u obou předchozích zmiňovaných bojových umění, se obtáčel nadvakrát kolem

⁷⁹ CHOI, Hong Hi. *Taekwon-do: The Korean Art of Self-Defense*. 2004, s. 370-375

⁸⁰ In: SKARLANTOVÁ, Jana. *Oděv jako znak: sémiotické funkce oděvu a jejich axiologické proměny*. 2007, s. 154

⁸¹ Tento případ je možné spatřit u některých „studentů taekwondo“ ve Spojených státech. Jejich odlišnost se projevuje například špatnou technikou cvičení, ale i pro laika rozpoznatelným používáním černého toboku. (Viz např. http://image.dhgate.com/albu_359237031_00-1.0x0/new-arrive-unisex-adult-women-men-taekwondo.jpg[cit. 11. listopadu 2014])

⁸² Obě tato bojová umění zprvu používala jako úbor ke cvičení obyčejné japonské oblečení kimono. Džúdógi se ve své počáteční podobě z nebělené bavlny začalo používat až v roce 1907. Pásky technických stupňů pochází z dřívější doby – roku 1886, avšak tehdy existovaly pouze v bílé a černé barvě. Další barvy byly přidány po rozšíření džúdó do Evropy v roce 1937 pro větší motivaci nových studentů. (Více viz <http://judoinfo.com/obi.htm>[cit. 11. listopadu 2014])

Prvotní forma karategi pak vychází z džúdógi a zavedena byla po setkání zakladatele šótókan karate Gičina Funakošiho s vynálezcem džúdógi – Džigoróem Kanóem. (Viz <http://myemptyhands.com/Gi.htm>[cit. 11. listopadu 2014])

těla⁸³.

Po vzniku federace WTF se však objevila potřeba odlišit tobok federace ITF od federace WTF. Proto byly na kabát a kalhoty přidány vizuální znaky, které slouží nejen k odlišení studentů ITF, ale také jako symboly filozofie taekwondo – tyto změny byly zavedeny v roce 1982. Některé tyto znaky došly malé změny v roce 2002.

Jediná možná barva toboku je bílá⁸⁴. Symbolizuje, že studenti taekwondo se nemusí schovávat ve tmě, jelikož mají čisté úmysly.

V současné době existuje několik firem vyrábějících toboky, pro soutěže federace ITF s prezidentem Čang Ungem je však povolena pouze jediná verze toboku od malajsijské firmy Sasung, její logo lze nalézt na kabátu a kalhotách.

Tobok má dané i to, jak má studentovi „padnout“. Nemá být příliš upnutý ani volný. Kabát má vpředu zapínání (na suchý zip nebo zdrhovadlo), tyto poloviny se nepřekrývají (jako např. u kabátu pro karatedó) – od původní překrývané verze kabátu byla nepřekrývaná verze vytvořena právě pro odlišení od kabátu karatedó. Rukávy mají mít délku k zápěstí. Dole na obou stranách kabátu je 7 centimetrový rozparek. Kalhoty mají dosahovat délky ke kotníkům. Pásek má mít takovou délku, aby dosahoval do půli stehen.

Kabát čögori

Na zadní straně kabátu čögori se nachází „Strom Taekwon-do“⁸⁵ černé barvy⁸⁶. Tento znak obsahuje nápis Taekwon-do v latince a pod ním se nachází zkratka ITF a nápis taekwondo v korejštině, vyvedený kaligraficky, autorem je Čchö Hong-hüi. Strom Taekwon-do symbolizuje růst znalostí a dovedností studentů taekwondo od úplné neznalosti, přes semínko, první listy až po plody. Tento růst je symbolicky zobrazen také jednotlivými barvami pásků (Viz podkapitola Pásek tti). Zároveň tento Strom zastřešuje všechny studenty taekwondo pod svými větvemi. Autorem Stromu je Čchö Čchang-gŭn⁸⁷ (최창근, 崔昌根).

⁸³ Viz Příloha 2

⁸⁴ Přesto v 80. letech 20. století se objevil šedý tobok jako protiklad k bílým úborům ostatních bojových umění. Tato změna se v Taekwon-do ITF neujala, ale jedna z menších federací taekwondo – ITTF – International Traditional Taekwon-do Federation ho používá dodnes. (Viz <http://www.ittaf.com/noticia.php?NewCod=25>[cit. 11. listopadu 2014])

⁸⁵ Viz Příloha 3

⁸⁶ Původní zadní strana kabátu toboku byla čistě bílá, po ní se zde objevil nápis „taekwondo“ v latince a korejštině.

⁸⁷ Viz také Choi Chang Keun, v současnosti 9. dan a spoluautor několika taekwondo vzorů a jeden ze skupiny Původních 12 mistrů KTA (Original Masters of Taekwondo).

Na přední levé straně u srdce je vyobrazen znak⁸⁸ Taekwon-do ITF se zkratkou ITF nad ním (jedna z novějších změn)⁸⁹ a celý názvem International Taekwon-do Federation ve vnějším kruhu. Modrý znak ITF je kruhový, s pětičernými znázorněnými poledníky a rovnoběžkami, symbolizující zeměkouli, která představuje celosvětové rozšíření taekwondo (potažmo „mezinárodní“ působnost federace). Vrchní poledníky symbolizují 5 zásad Taekwon-do, spodní poledníky 5 vět slibu Taekwon-do (Viz kapitola IV. 1. Jazykové znaky). Na znaku je také možné najít piktogram želvy, jenž je tradičně v Koreji symbolem dlouhověkosti. Dále se zde nachází svislá vlnovka rozdělující kruh na dvě poloviny, která odkazuje k symbolu jin a jang⁹⁰, druhému tradičnímu asijskému symbolu.

Uprostřed celého znaku se nachází žlutý nápis „tchäkwŏn“ (태권) v hangŭlu a pěst, která symbolizuje bojová umění a také odkazuje k 29. pěší divizi jíž velel Čchö Hong-hŭi (ta též měla pěst ve znaku).

V mnoha kulturách po světě se změna oděvu stává symbolem změny v životě (např. dospělost, vstup do manželství)⁹¹. V taekwondo k této změně dochází při přechodu na technický stupeň dan. Tato změna je vyjádřena nejen jinou barvou pásku, ale také olemováním spodního okraje kabátu černým pruhem.

Kalhoty padži

Oproti kabátu se na kalhotách nachází pouze jeden rozlišovací znak. Po obou stranách v úrovni kolen se ve svislém směru nachází zkratka ITF a korejský nápis „tchäkwŏndo“ (태권도), oboje černé barvy. Tento znak slouží k rozlišení taekwondisty ze všech směrů úhlu pohledu.

Pásek tti

Pásek zahrnuje nejvíce vizuálních znaků a symbolů z celého toboku. Prvním z nich je jeho jediné obtočení kolem těla – narozdíl například od již zmiňovaného džúódó. Toto obtočení symbolizuje:⁹²

⁸⁸ Viz Příloha 4

⁸⁹ Federace prezidenta Trajtenberga má tuto zkratku umístěnu pod znakem a je psána jiným fontem písma.

⁹⁰ Symbol protikladů. Přeneseně odkazuje také k protikladu neznalosti a znalosti ve vztahu student začátečník – student s černým páskem.

⁹¹ In: SKARLANTOVÁ, Jana. *Oděv jako znak: sémiotické funkce oděvu a jejich axiologické proměny*. 2007, s. 68

⁹² In: CHOI, Hong Hi. *Taekwon-do: The Korean Art of Self-Defense*. 2004, s. 373

- Odoilkwan (오도일관) – Dosáhnout jednoho cíle, jakmile je vytyčený.
- Ilpchjondansin (일편단신) – Být neochvějně věrný jednomu učiteli.
- Ilkjökpchilsüng (일격필승) – Zvítězit jednou ranou.

Na jednom z konců pásu je svisle korejský nápis „tchäkwöndo“ (태권도) v černé barvě (žlutozlaté pro černý pás), opět v kopii kaligrafie vytvořené Čchö Hong-hüim.

Dalším z vizuálních znaků jsou barvy pro jednotlivé stupně, které však mají také svůj symbolický význam. Taekwon-do ITF má celkem 5 barev (bílá, žlutá, zelená, modrá, červená) pro žákovské technické stupně (10. – 1. kűp) a jedna barva (černá) pro mistrovské technické stupně (1. – 9. dan)⁹³, ty jsou dále rozlišeny římskou číslicí podle stupně. Barvy modrá, červená a černá odkazují k tradičním barvám v královstvích Silla a Kogurjŏ.

Jednotlivé mezistupně pro žákovské technické stupně jsou znázorněny našitím tenkého barevného proužku (barvy následujícího pásu) ke konci pásu.

Jednotlivé barvy mají tyto významy:

- Bílá: Symbolizuje nevinnost a nevědomost. Značí začátečníka a jeho neznalost taekwondo.
- Žlutá: Odkazuje ke Stromu Taekwon-do. Znamená zemi, ze které roste rostlina a v níž má kořeny. Stejně tak jsou položeny základy taekwondo.
- Zelená: Symbolizuje růst této rostliny – prvních listů, stejně jako se rozvíjí dovednosti taekwondo.
- Modrá: Znamená nebesa, ke kterým rostlina (Strom) směřuje jak pokračuje cvičení taekwondo.
- Červená: Symbolizuje zaprvé nebezpečí. Upozorňuje studenta ke cvičení kontroly a oponenta, aby se držel dál. Za druhé znamená plody na pomyslné rostlině cvičení.

⁹³ Viz Příloha 5

- Černá: Černá barva je pak stavěna do protikladu k bílé barvě, jako jin a jang. Značí dospělost a zdatnost v taekwondo, přesto je uváděna jako začátek cesty v taekwondo (Na příkladu dítěte, které se naučilo abecedu, ale nyní se musí naučit číst). Dále symbolizuje studentovu odolnost temnotě (morální vyspělost) a strachu.

Rozlišení učitelů

Pro rozlišení učitelů od studentů slouží tzv. instruktorské nášivky⁹⁴. Ty pomohou rozlišit i různé stupně učitelů a pomáhají tak ke správnému zvolení titulu při oslovení učitele. Učitel je oslovován korejským titulem, který náleží k jeho technickému stupni a trenérské třídě.

Pro držitele 1.-6. danu, kteří jsou kvalifikovanými učiteli, náleží titul „pusaböm“ (부사범) – zástupce instruktora.

4.-6. dan při splnění určitých podmínek se může stát národním (kuknäsaböm, 국내사범) nebo mezinárodním instruktorem (kukčesaböm, 국제사범) a náleží mu titul „saböm“ (사범).

7. dan se oslovuje titulem „sahjön“ (사현) – mistr.

8. dan titulem „sonim sahjön“ (선임사현) – starší mistr.

9. dan má titul „sasöng“ (사성) – velmistr.

Mezinárodní instruktoři a učitelé se 7. danem a vyšším mají na toboku další rozlišovací znak – černý pruh po obou bočních stranách kalhot a po boční straně rukávů kabátu až po límec.

Počet danů – 9 – je v Encyklopedii Taekwon-do vysvětlen:

„Devítka není pouze nejvyšším jednociferným číslem, ale je trojnásobkem čísla 3. V Orientu je trojka nejuznávanějším číslem. Čínský znak reprezentující číslo tři je: 三(sam, 삼). Horní linka symbolizuje Nebesa, prostřední lidi a spodní linka zemi. Kdysi věřili, že

⁹⁴ Pro ilustraci viz (<http://www.tkd.cz/instruktorske-tituly-a-nasivky.aspx>[cit. 10. března 2015])

jedinec, který úspěšně podporoval svou zemi, přátele a boha⁹⁵ a je schopen dosáhnout souladu se všemi třemi, se může stát králem – který byl psán 王 (wang, 왕). Čínský znak pro krále a číslo 3 je téměř shodný. Pokud je číslo 3 násobeno samo sebou, výsledek je 9, nejvyšší z nejvyšších, proto je 9. dan nejvyšším technickým stupněm.⁹⁶

Barevná symbolika instruktorských nášivek je rozdílná od barevné symboliky pásků⁹⁷.

Žlutá na nášivce zástupce instruktora (pusaböm) odkazuje k tomu, že může vyučovat pouze studenty se žákovskými technickými stupni. Naproti tomu instruktor (saböm) smí vyučovat i studenty s mistrovským technickým stupněm a jeho nášivka tedy obsahuje černou barvu.

Červená na nášivce mistra (사현) symbolizuje „ducha“, filozofickou stránku taekwondo – „to“ (도, 道).

Modrá na nášivce velmistra symbolizuje mír (odkaz k modré barvě Organizace Spojených národů) a pátou větu slibu Taekwon-do⁹⁸.

Instruktorská nášivka pro staršího mistra „sonim sahjön“ byla vytvořena až po smrti Čchö Hong-hüiho Ri Ki-hou (리기하). A zelená barva zde údajně symbolizuje závist.

IV. 2.1.2. Vlajka a plaketa

Jakákoliv vlajka – v běžném životě se nejčastěji setkáváme se státní a národní vlajkou – je nejvyšším symbolem pro danou zemi nebo zde pro bojové umění Taekwon-do ITF⁹⁹.

Na Dálném východě měly vlajky osobní, rodinnou nebo místní důležitost. V případě vládce označovaly místo, kde se právě nacházel.¹⁰⁰

Současná podoba vlajky se liší od té původní¹⁰¹. Původní vlajka byla obdélníkového tvaru po jejímž obvodu byly našity oranžovohnědé třásně. Barva vlajky byla černá, uprostřed byl znak Taekwon-do ITF (Viz kapitola IV. 2. 1. 1. Tobok) ve zlaté a černé barvě. Nad tímto znakem byl korejský nápis Mezinárodní federace Taekwon-do (국제 태권도연맹) a pod ním

⁹⁵ Odkaz ke konfuciánské filozofii k systému pěti vztahů – O jun. Viz Kapitola IV. 1. Jazykové znaky.

⁹⁶ In: CHOI, Hong Hi. *Taekwon-do: The Korean Art of Self-Defense*. 2004, s. 726

⁹⁷ Podle ústního sdělení Martina Zámečnicka (prezidenta Českého svazu Taekwon-do, Jírovcovo náměstí 1782, Praha 4) dne 22. dubna 2015.

⁹⁸ Budu vytvářet mírovější svět. (Viz kapitola IV. 1. Jazykové znaky)

⁹⁹ Vlajka by měla být umístěna v každé tělocvičně, kde se cvičí taekwondo.

¹⁰⁰ (<http://www.britannica.com/topic/flag-heraldry> [cit. 17. srpna 2015])

¹⁰¹ Viz Příloha 6

stejný nápis psaný čínským písmem (國際跆拳道聯盟).

Nynější podoba vlajky se výrazně liší od původní verze. Vlajka je stále obdélníková, s oranžovohnědými třásněmi po obvodu. Její barva je avšak bílá s jediným ústředním motivem. Tento motiv má ve středu znak ITF, kde jsou černé linky nahrazeny zlatou barvou. Po obvodu znaku ITF se nachází 10 polí, jejichž barva na pozadí odkazuje k barevné symbolice pásků. Vyobrazena jsou na těchto polích hesla spojená s taekwondo a jedni z prvních studentů, kteří později často zakládali vlastní školy (či federace) a šířili taekwondo po světě. V současnosti avšak neexistuje přesné vysvětlení, kdo je vyobrazen na kterém poli a existuje několik verzí možného výkladu.¹⁰²

Po směru hodinových ručiček jsou na těchto polích zobrazeny: 1. Na červeném poli zkratka ITF v korejštině (kuktchäjön, 국태연) a číslo přiřazené dané škole ITF, ve které je vlajka vyvěšená. 2. Na modrém poli Pak Čong-su¹⁰³ (박종수) zachycený v technice tchülu Jongä (연개). 3. Na černém poli anglický výraz „recognition“ – odkazuje k anglickému názvu plakety „Recognition Plaque“. 4. Na žlutém poli Ri Ki-ha¹⁰⁴ (리기하) kopající pandä čchagi ve výskoku. 5. Na černém poli I Čong-hjöp v kopu ve výskoku. 6. Na červeném poli latinkou jméno Čchö Hong-hüi. 7. Na černém poli Han Čcha-kjo¹⁰⁵ (한차교) v technice nopchi čchagi. 8. Na bílém poli Čchö Čchang-gün(최창근) v technice kjočcha sŏ tung čumok nopchünde jöp tärigi. 9. Na černém poli zkratka federace „I.T.F.“. 10. Instruktor zobrazený na zeleném poli je neznámý.

Plaketa ITF odpovídá plastickému kovovému provedení ústředního motivu současné vlajky ITF. A její vlastnictví je nutností pro každou školu ITF. Ta ji obdrží při své autorizaci.

IV. 2.1.3. Ostatní znaky

Odznak

„Pro názornost a rychlost sdělení má své zvláštní postavení i v moderní společnosti specifická forma znaku – odznak. ... Zatímco v době revolučních změn se většinou znak a

¹⁰² Jedna z možných dalších verzí např. (<http://www.cullompton-taekwondo.co.uk/images/ITF%20logo%20and%20plaque.jpg>[cit. 15. dubna 2015])

¹⁰³ Park Jong Soo (*1941)

¹⁰⁴ Viz též Rhee Ki Ha (*1938).

¹⁰⁵ Han Cha Kyo

odznak rodí spontánně a je masově napodobován sympatizanty s ideovým hnutím, odznaky politických stran vznikají spolu s organizační strukturou strany, tedy organizovaně, promyšleně (proto některé odznaky politických stran nebo organizovaného ideového hnutí pracují se symbolikou, která je složitější (mnohoznačnější) nežli prostý znak. Odznak je proto „čitelný“ pro toho, kdo tuto symboliku zná, např. KSČM – třešně, ČSSD – růže apod.) Odznak politické strany je součástí registrovaného členství, může (někdy dokonce musí) jej nosit pouze člen strany, zatímco odznak ideového hnutí, (zvláště to, které vzniklo spontánně) může nosit každý „sympatizant.“¹⁰⁶

Taekwon-do ITF má dva oficiální druhy odznaku, univerzální odznak pro držitele jakéhokoliv stupně a odznak pro držitele mistrovských stupňů^{107, 108}.

Odznak pro držitele černých pásů odpovídá zmenšenému znaku Taekwon-do ITF, jak je vyobrazen na toboku (Viz kapitola IV. 2. 1. 1. Tobok). Pouze je zde zaměněna černá barva za barvu zlatou.

Odznak pro držitele jakéhokoliv stupně je menší než odznak pro držitele černých pásů. Jeho podoba je zmenšenou verzí znaku Taekwon-do ITF bez vnějšího mezikruží s nápisem ITF. Provedení tohoto odznaku je ve zlaté barvě.

¹⁰⁶ In:SKARLANTOVÁ, Jana. *Oděv jako znak: sémiotické funkce oděvu a jejich axiologické proměny*.2007, s. 146

¹⁰⁷ Viz Příloha 7

¹⁰⁸ Odznak si připínají například rozhodčí na klopu saka.

IV. 2.2. Vzory a pohyby

Vzory¹⁰⁹ (nebo také formy¹¹⁰) – tchül (틀)¹¹¹ představují různé základní pohyby, nejčastěji útočné a blokuující (další jsou například přípravné), uspořádané v neměnném pořadí.

Vzory představují základní pohyby, které reprezentují útočné nebo obranné techniky, uspořádané v předem daném neměnném pořadí, prováděné ve stanoveném rytmu a rychlosti.

Student se při cvičení vzoru postupně vypořádává s několika imaginárními protivníky za různých podmínek. Cvičení vzoru umožňuje studentovi procvičit si kombinace základních technik, zlepšit bojové dovednosti a pružnost a koordinaci pohybů, kontrolu dechu.¹¹²

Na vytvoření vzorů se podílela celá řada lidí – např. Čchö Hong-hüi, Nam tchä-hüi, Han Čcha-kjo, Čchö Čchang-gün – a byly vytvářeny postupem času. Prvním vytvořeným vzorem byl „Hwarang“ (화랑, 花郎). Jeho autorem je Nam tchä-hüi. Existuje také vzor „Unam“ (우남, 雲南), který se již v dnešní době necvičí, ale je zmíněn v Encyklopedii taekwondo z roku 1958¹¹³. Další vzor – „Kodang“ (고당, 古堂), byl nahrazen vzorem „Čučche“ po rozšíření Taekwon-do do KLRD, v roce 1986^{114, 115}.

Současný systém 24 vzorů se nazývá Čchang hön (창현).¹¹⁶ Číslo 24 jako symbol je vysvětleno:

„Život jedince, možná 100 let, je považován za den v porovnání s nekonečností. Proto

¹⁰⁹ In: CHOI, Hong Hi. *Taekwon-do: The Korean Art of Self-Defense*. s. 524-97

¹¹⁰ Vzor je oficiální termín Českého svazu Taekwon-do patřícího do federace prezidenta Čang Unga (v České republice má nejvíce studentů). Neoficiálně a nesprávně též technické sestavy – tento název používá Česká národní unie Taekwon-do ITF patřící pod federaci prezidenta Pablo Trajtenberga i česká Taekwon-do I.T.F. Asociace patřící pod federaci prezidenta Čchö Čöng-hwy.

¹¹¹ Původní sinokorejský název pro vzory byl „hjöng“ (형, 型). Výraz „tchül“ má pouze svou korejskou podobu, nikoli znakovou.

¹¹² In: CHOI, Hong Hi. *Taekwon-do: The Korean Art of Self-Defense*. s. 524

¹¹³ Viz Příloha 8 Unam je jedna z prvních pěti vytvořených vzorů, společně se vzorem Hwarang, Čchungmu, Ůldži a Samil. Byl pojmenován po prvním prezidentu Korejské republiky – I Süng-manovi.

¹¹⁴ Vzor Kodang namísto Čučche se stále cvičí ve federaci prezidenta Čchö Čöng-hwy, federaci GTF a několika dalších školách, které nesouhlasí s čučche. Kodang s 39 pohyby není podobný vzoru Čučche, která má 45 odlišných pohybů. 39 pohybů symbolizuje místo Čo Man-sikova narození na 39. rovnoběžce severní šířky.

¹¹⁵ Sestava Kodang získala svůj název po literární přezdívce Čo Man-sika (조만식, 曹晩植), (*1883-1950). Čo Man-sik byl velký vlastenec, byl členem korejského hnutí za nezávislost, žurnalista a politik. Byl zatčen za účast při povstání 1. března roku 1919. Po roce 1945 se stal členem Prozatímního lidového výboru, který se začlenil pod pravicové protikomunistické křídlo. Odmítl podepsat souhlas se správcovstvím pod Sovětským Svazem, stal se nepohodlným a byl zatčen. Roku 1948 neúspěšně kandidoval na viceprezidenta. Později byl převezen do jiného vězení a zde o něm končí jakékoliv zprávy. Je pravděpodobné, že byl popraven roku 1950 s dalšími politickými vězni. (Viz <http://ko.wikipedia.org/wiki/%EC%A1%B0%EB%A7%8C%EC%8B%9D>)

¹¹⁶ Viz též Chang Hon. Jedná se o literární pseudonym Čchö Hong-hüiho.

my smrtelníci nejsme nic víc než pouhými cestujícími, kteří míjejí nekonečné časy věčnosti v jednom dni.

Je zřejmé, že nikdo nemůže žít déle než je jeho určený čas. Nicméně někteří lidé se hloupě stávají otroky materialismu, jako by mohli žít tisíc let. A někteří lidé bojují, aby zanechali užitečný duchovní odkaz pro příští generace a touto cestou získali nesmrtelnost. ...

24 vzorů reprezentuje 24 hodin, jeden den nebo celý můj život. “¹¹⁷

Na Dálném východě obecně toto číslo symbolizuje¹¹⁸: 24 období pro dělení roku po 15 dnech, 24 hodin v jednom dni, 24 úplňků a novů v roce, dvojnásobek čísla 12 (cyklus dvanácti, dvanáct dvouhodin).

Většina vzorů byla pojmenována po významných korejských osobnostech, vládcích, učencích nebo válečnících jako symbol, odkaz a připomínka korejské kultury a historie. Často tyto osobnosti pochází z období historických mezníků – např. konec Tří království, imdžinská válka.

Mezi jedno z pravidel pro vzory patří, že při cvičení jakékoliv z nich student začíná a končí na stejném místě, tělo otočené stejným směrem. Po závěrečné technice následuje rychlé zvolání názvu daného vzoru.

Ke zdůraznění taekwondo jako (sebe)obránného bojového umění začínají vzory obranným pohybem (blokem)¹¹⁹.

¹¹⁷ In: CHOI, Hong Hi. *Taekwon-do: The Korean Art of Self-Defense*. 2004, s. 525

¹¹⁸ In: EBERHARD, Wolfram. *Lexikon čínských symbolů: obrázková řeč Číny*. 2001, s. 60

¹¹⁹ Výjimkou v tomto pravidle je například vzor Úldži a Tchongil.

Seznam vzorů¹²⁰ v české vědecké transkripci a v globálně užívané romanizované verzi¹²¹

1. Čchöndži (Chon-Ji)	9. Čchungmu (Choong-Moo)	17. Jusin (Yoo-Sin)
2. Tangun (Dan-Gun)	10. Kwanggä (Kwang-Gae)	18. Čchöjong (Choi-Yong)
3. Tosan (Do-San)	11. Pchoün(Po-Eun)	19. Jöngä (Yon-Gae)
4. Wönhjo (Won-Hyo)	12. Kjebäk(Ge-Baek)	20. Ůldži (Ul-Ji)
5. Julgok (Yul-Gok)	13. Ůiam (Eui-Am)	21. Munmu (Moon-Moo)
6. Čunggün (Joong-Gun)	14. Čchungdžang (Choong-Jang)	22. Sösan (So-San)
7. Tchögje (Toi-Gye)	15. Čučche (Juche)	23. Sedžong (Se-Jong)
8. Hwarang (Hwa-Rang)	16. Samil (Sam-Il)	24. Tchongil (Tong-Il)

Čchöndži

Vzor Čchöndži¹²² (천지, 天地) je prvním¹²³ ze vzorů pro žakovské technické stupně, má 19 pohybů a vytvořen byl mezi lety 1962-1964 v Malajsii za pomoci Kim Pok-mana (김복만) a U Čä-lima¹²⁴ (우재림). Pohyby v tomto vzoru symbolizují nebe (čchön, 천, 天) a zemi (či, 지, 地) v tomto pořadí, střed sestavy je setkáním nebe a země¹²⁵. Blokovací techniky v tomto vzoru odkazují k jedné z pěti konfuciánských ctností – lidskosti¹²⁶ (Viz kapitola IV. 1. Jazykové znaky).

Tangun

Vzor Tangun (단군, 檀君) má 21 pohybů a vytvořen byl mezi lety 1962-1964 v Malajsii za pomoci Kim Pok-mana a U Čä-lima. Název tohoto vzoru odkazuje k mýtu o Tangunovi.¹²⁷ 21 pohybů zde symbolizuje 21 dní, které podle mýtu strávila medvědice

¹²⁰ Zde možnost jednotlivé vzory zhlédnout: (<https://www.youtube.com/user/ITFtuls/videos>[cit. 15.dubna 2015])

¹²¹ Přesto, že existují novější romanizované názvy vzorů, romanizovaná verze publikovaná v Encyklopedii Taekwon-do stále zůstává jako univerzálně platná a mezinárodně užívaná např. na soutěžích.

¹²² Nesprávně bývá tento vzor spojován s Nebeským jezerem Čchöndži na severokorejské hoře Päktusan – jež má avšak spojitost s vzorem následujícím – Tangunem. Přestože v korejštině se jedná o stejné čtení, čínské znaky jsou odlišné. Pro porovnání vzor Čchöndži 天地 – Nebeské jezero 天池.

¹²³ Předchází mu jen přípravné vzory sadžu čirugi (사주지르기) a sadžu makki (사주막기).

¹²⁴ Viz též Woo Jae lim.

¹²⁵ Odkazuje k „axis mundi“ – ose světa, která je v symbolické podobě vertikální čarou spojující nebe-lidstvo-zemi.

In: LIŠČÁK, Vladimír. *Konfuciánství od počátků do současnosti: dějiny, pojmy, osobnosti*. 2013, s. 42.

¹²⁶ In: ANSLOW, Stuart. *From creation to unification: the complete histories behind the ch'ang hon patterns*. 2013, s. 42.

¹²⁷ Podle tohoto mýtu byl Tangun vnukem Nebeského vládce Hwanina (환인) a synem medvědice (웅녀). Nejen během japonské okupace Koreje (1910-1945) byl tento příběh užíván jako nástroj ke zvýšení národní

v jeskyni. Údery na horní pásmo (높은 데) - na hlavu symbolizují hory¹²⁸, jejichž božstvem se podle mýtu po smrti Tangun stal.¹²⁹

Tosan

Vzor Tosan (도산, 島山) má 24 pohybů a vytvořen byl mezi lety 1962-1964 v Malajsii za pomoci Kim Pok-mana a U Čä-lima. Tosan je pseudonymem vlastence, člena korejského Hnutí za nezávislost a člena exilové vlády v Šanghaji An Čchang-hoa¹³⁰ (안창호, 安昌浩), (*1878-1938). 24 pohybů symbolizuje jeho život¹³¹ (Více o symbolice tohoto čísla viz kapitola IV. 2.2. Vzory a pohyby.), který zasvětil rozvoji vzdělanosti v Koreji a Hnutí za nezávislost.

Wõnhjo

Vzor Wõnhjo (원효, 元曉) má 28 pohybů a vytvořen byl mezi lety 1962-1964 v Malajsii za pomoci Kim Pok-mana a U Čä-lima. Jméno Wõnhjo¹³² je známým mnišským jménem buddhistického mnicha Sõdanga (서당, 誓幢), (*617-686), který šířil buddhismus (učení Čisté země) v království Silla.

Julgok

Vzor Julgok (율곡, 栗谷) má 38 pohybů a vytvořen byl mezi lety 1962-1964 v Malajsii za pomoci Kim Pok-mana a U Čä-lima. Julgok je pseudonymem významného neokonfuciánského učence, filozofa a literáta I-Iho¹³³ (이이, 李珥), (*1536-1584), který

hrdosti. Důkazem je například tangi (단기) – kalendář, jenž začíná rokem 2333 př.n.l. – datem, kdy podle mýtu založil království Ko Čosõn (고조선) a ujal se vlády.

¹²⁸ Paktusan, kde podle mýtu sestoupil na zem Tangunův otec Hwanung (환웅) je jedním z posvátných korejských pohoří. Hory a pohoří jsou pro Korejce posvátným místem, jsou spojovány se zakladatelskými mýty, konají se na nich obřady a na svahy hor byli obvykle v minulosti Korejci pohřbíváni.

In: WINKELHÖFEROVÁ, Vlasta a Miriam LÖWENSTEINOVÁ. *Encyklopedie mytologie Japonska a Koreje*. 2006, s. 123-4

¹²⁹ In: ANSLOW, Stuart. *From creation to unification: the complete histories behind the ch'ang hon patterns*. 2013, s. 48.

¹³⁰ In: SEO, Dong-chul. *A life Dedicated to a Nation. Korea: People and Culture*. Sõul, 2011, 8(12): 18-19.

¹³¹ Také ve věku 24 let se stal zakladatelem Korean Fellowship Society v americkém San Francisku, která pomáhala korejským imigrantům. (<http://www.dosan.org/dosanbiography.html>[cit. 11. listopadu 2014])

¹³² Tento mnich vystupuje v známé buddhistické legendě, kde podle příběhu společně s též známým mnichem Ůisangem (의상) cestoval do Číny, v jeskyni se ale nevědomky napil vody z lebky. Po tomto zážitku se rozhodl vrátit zpět do Koreje, kde propagoval učení (zdaleka nejenom) Čisté země.

In: ECKERT, Carter J. *Dějiny Koreje*. 2009, s. 42.

¹³³ V současnosti je vyobrazen na jihokorejské 5000 wõnové bankovce, jeho matka, vzdělaná umělkyně Sin SaImdang (신사임당) na nejnovější 50 000 wõnové bankovce.

oproti I-hwangovi (Viz Vzor Tchögje) zastával nadřazenost materiálního principu čchi (životní energie, základní přirozenost všeho).¹³⁴ 38 pohybů vzoru symbolizuje 38. rovnoběžku severní šířky, na které se narodil - město Kangnŭng (강릉) a diagram tulu znamená učenec.

Čunggŭn

Vzor Čunggŭn (중근, 重根) má 32 pohybů a vytvořen byl mezi lety 1962-1964 v Malajsii za pomoci Kim Pok-mana a U Čä-lima. Vzor je pojmenován po známém korejském vlastenci a atentátníkovi An Čung-gŭnovi (안중근, 安重根), (*1879-1910). Znáмым se stal po atentátu na japonského generálního rezidenta v Koreji¹³⁵ - Itó Hirobumiho v Charbinu 26. října 1909.¹³⁶ 32 pohybů symbolizuje jeho věk (podle korejského počítání), kdy byl ve vězení popraven. Vzor začíná blokovací technikou levé ruky jako symbol atentátu – výstřelu ze zbraně, tvar blokující ruky vizuálně připomíná ruku držící zbraň.

Tchögje

Vzor Tchögje (퇴계, 退溪) má 37 pohybů a vytvořen byl mezi lety 1962-1964 v Malajsii za pomoci Kim Pok-mana a U Čä-lima. Tchögje je pseudonymem významného neokonfuciánského učenice, filozofa, literáta a zakladatele konfuciánského učiliště I-Hwanga¹³⁷ (이황, 李滉), který oproti I-Imu (Viz Vzor Julgok) zastával nadřazenost idealistického principu li (nadřazenost sjednocujícího principu lidské přirozenosti).¹³⁸ 37 pohybů vzoru symbolizuje 37. rovnoběžku severní šířky, kde se narodil i zemřel- město Andong (안동) a diagram vzoru znamená učenec.

Hwarang

Vzor Hwarang (화랑, 花郎) má 29 pohybů a vytvořen byl v roce 1955 Nam Tchä-hŭim jako zcela první vzor. Vzor Hwarang je pojmenován po mužské vojenské organizaci v království Silla, jejíž členové se nejen účastnili bitev v první linii, ale jejich úloha a náplň práce byla též rituální a kulturně-vzdělávací.¹³⁹ Své chování řídili kodexem pěti světských zásad. Jedni z nejznámějších hwarangů byli Kim Ju-sin (Více viz Vzor Jusin), Kim

¹³⁴ LÖWENSTEINOVÁ, Miriam. *Slovník korejské literatury*. 2007, s. 97-98.

¹³⁵ Široce známé jsou také jeho kaligrafické práce z vězení a jeho identifikačním znakem bývá otisk jeho levé ruky, na které mu chybí poslední článek prsteníčku – ten si uřízl, společně s dalšími členy, jako symbol účasti ve skupině hnutí odporu.

¹³⁶ In: ECKERT, Carter J. *Dějiny Koreje*. 2009, s. 175.

¹³⁷ V dnešní době je vyobrazen na jihokorejské 1000 wŏnové bankovce.

¹³⁸ LÖWENSTEINOVÁ, Miriam. *Slovník korejské literatury*. 2007, s. 96-97.

¹³⁹ In: WINKELHÖFEROVÁ, Vlasta a Miriam LÖWENSTEINOVÁ. *Encyklopedie mytologie Japonska a Koreje*. 2006, s. 72-73.

Wŏn-sul (김원술) a Kim Al-čchŏn (김알천). 29 pohybů vzoru je spojeno s 29. pěší divizí¹⁴⁰, již velel generálmajor Čchö Hong-hŭi na ostrově Čedžudo¹⁴¹.

Čchungmu

Vzor Čchungmu (충무, 忠武) má 30 pohybů a vytvořen byl v roce 1955 Nam Tchä-hŭim jako v pořadí druhý vzor. Je posledním vzorem pro držitele žákovských technických stupňů. Pojmenován je po mezinárodně proslulém admirálu I Sun-sinovi¹⁴² (이순신, 李舜臣), (*1545-1598). Čchungmu je jeho posmrtné jméno, celým titulem Čchungmukong (충무공, 忠武公) znamená „vévoda věrnosti a války“. Za příklad bývá dána jeho věrnost panovníkovi, kterou zachoval i přes pokračující dvorské intriky proti němu během imdžinské války a jeho schopnosti námořního velitele¹⁴³. Známý je také díky technickému zdokonalení želvích lodí – kŏbuksŏnŭ a Válečnému deníku (난중일기)¹⁴⁴. Útok levé ruky jako závěrečný pohyb vzoru symbolizuje jeho smrt v poslední bitvě imdžinské války.¹⁴⁵

Kwanggä

Vzor Kwanggä (광개, 廣開) má 39 pohybů a vytvořen byl mezi lety 1962-1964 v Malajsii za pomoci Kim Pok-mana a U Čä-lima. Je prvním vzorem, který cvičí studenti s mistrovským stupněm. Král Kwanggätcho (광개토대왕, 廣開土大王), (*374-413) získal přídomek „Veliký“ stejně jako král Sedžong (Viz Vzor Sedžong). Do korejské historie se zapsal jako válečník a velitel, který svými výboji připojil ke království Kogurjŏ velkou část Mandžuska a další území.¹⁴⁶ 39 pohybů symbolizuje první dvě číslice jeho nástupu na trůn (391 n.l.), diagram vzoru symbolizuje „expansi a znovuzískání území“. Výchozí postoj vzoru se nazývá naranhi sŏgi hanŭlson (나란히서기하늘손)¹⁴⁷, symbolizuje krále Kwanggätchoa, který měl před bitvou žádat Nebesa o úspěch v bitvě, následné roztržení rukou od sebe má

¹⁴⁰ 29. pěší divize byla poslední divizí utvořenou po konci korejské války (září 1953). Její znak, který navrhl přímo Čchö Hong-hŭi, měl tvar korejského poloostrova a uprostřed zavřenou pěst. Z tohoto důvodu se 29. divizi přezdívalo pěstní (zřejmě také z důvodu, že její vojáky Čchö Hong-hŭi vyučoval bojovým uměním. Druhým neoficiálním označením této divize byla zkratka ICK – isipku (이십구).

Na ostrově Čedžudo dodnes stojí znovuoobnovený památník této divize.

¹⁴¹ In: ANSLOW, Stuart. *From creation to unification: the complete histories behind the ch'ang hon patterns*. 2013, s. 104.

¹⁴² I Sun-sin je vyobrazen na 100 wŏnové minci, v minulosti byla na 5 wŏnové minci vyobrazena loď kŏbuksŏn.

¹⁴³ In: ECKERT, Carter J. *Dějiny Koreje*. 2009, s. 108-111.

¹⁴⁴ In: LÖWENSTEINOVÁ, Miriam. *Slovník korejské literatury*. 2007, s. 106

¹⁴⁵ (<http://www.tkd.cz/vzory.aspx?id=9>[cit. 3. dubna 2015])

¹⁴⁶ In: , Carter J. *Dějiny Koreje*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2009, s. 23-4. Dějiny států.

¹⁴⁷ Pro představu viz (http://taekwondo.wikia.com/wiki/Heaven_Hands)

symbolizovat povel k útoku.¹⁴⁸

Pchoŭn

Vzor Pchoŭn (포은, 圃隱) má 36 pohybů a vytvořen byl mezi lety 1962-1964 v Malajsii za pomoci Kim Pok-mana a U Čä-lima. Pchoŭn je pseudonym Čöng Mong-džua (정몽주, 鄭夢周), (*1337-1392), schopného diplomata a literáta na sklonku období království Korjŏ (918-1392). Diagram vzoru (一) symbolizuje loajalitu jedinému králi a zemi. Tu Čöng Mong-džu prokázal například básní sidžo - Tansimga (단심가, 丹心歌)¹⁴⁹, s níž veřejně odmítl sloužit nově nastupující dynastii I a následně byl zavražděn.

Kjebäk

Vzor Kjebäk (계백, 階伯) má 44 pohybů a vytvořen byl v roce 1961 s pomocí Čchö Čchang-gŭna. Je pátým vytvořeným vzorem v celkovém pořadí. Vzor je pojmenován po generálovi z království Päkče (zemřel 660 n.l.). Známý je svým kontroverzním činem, kdy před závěrečnými bitvami – jejichž výsledek nakonec vedl k pádu Päkče – zabil svou manželku a děti, aby nepadly do zajetí. V následujících čtyřech bitvách se mu dařilo odolávat vysoké početní převaze spojených silských (na jejich straně stál Kim Ju-sin – viz vzor Jusin) a tchangských vojsk, ale nakonec byl poražen.¹⁵⁰ Diagram vzoru: | symbolizuje jeho tvrdou a přísnou vojenskou disciplínu.¹⁵¹

Ůiam

Vzor Ůiam (의암, 義菴) má 45 pohybů a vytvořen byl s pomocí Čo Sang-mina¹⁵² (조상민) v roce 1968 v Korejské republice. Vzor je pojmenován po pseudonymu vlastence a člena hnutí za nezávislost Son Pjŏng-hŭiho (손병희, 孫秉熙), (*1861-1922). Son Pjŏng-hŭi byl jedním z členů Sekty nebeské cesty Čchöndokjo (천도교), která navazovala na Východní učení Tonghak (동학). Byl účastníkem Hnutí 1. března a jedním ze signatářů Deklarace nezávislosti.¹⁵³ 45 pohybů symbolizuje jeho věk, kdy v tomto roce vznikla Sekta nebeské cesty

¹⁴⁸ (<http://taekwondo.wikia.com/wiki/Kwang-Gae>[cit. 3. dubna 2015])

¹⁴⁹ Životopisné údaje Čöng Mong-džua (<https://ko.wikipedia.org/wiki/%EC%A0%95%EB%AA%BD%EC%A3%BC>[cit. 3. dubna 2015])

¹⁵⁰ Životopisné údaje Kjebäka (<https://ko.wikipedia.org/wiki/%EA%B3%84%EB%B0%B1>[cit. 3. dubna 2015])

¹⁵¹ In: ANSLOW, Stuart. *From creation to unification: the complete histories behind the ch'ang hon patterns*. 2013, s. 145-7.

¹⁵² Viz též Cho Sang Min

¹⁵³ In: ECKERT, Carter J. *Dějiny Koreje*. 2009, s. 182-3, 200.

(1905). Diagram vzoru: symbolizuje jeho nezdolného ducha, se kterým bojoval za nezávislost Koreje.

Čchungdžang

Vzor Čchungdžang (충장, 忠壯) má 52 pohybů a vytvořen byl s pomocí Čo Sang-mina v roce 1968 v Korejské republice. Pojmenován je po posmrtném jméně generála Kim Dök-rjōnga (김덕령), (*1567-1596), který žil v království Čoson a účastnil se imdžinské války, byl nespravedlivě obviněn z účasti na povstání a uvězněn. V mladém věku se učil bojovým uměním.¹⁵⁴ Závěrečný pohyb vzoru levou rukou symbolizuje jeho smrt v mladém věku¹⁵⁵.

Čučche

Vzor Čučche (주체, 主體) má 45 pohybů a vytvořen byl mezi lety 1983-1985 s pomocí Pak Čöng-tchäho po rozšíření Taekwon-do ITF do KILDR jako náhrada za Kodang¹⁵⁶ (Viz kapitola IV. 2.2. Vzory a pohyby). Čučche je poslední vytvořený vzor a je technicky nejtěžší.¹⁵⁷ Čučche byla od padesátých let ideologie severokorejského režimu, čučche znamená „spoléhat se na vlastní síly nebo také, že člověk je pánem svého osudu. 45 pohybů patrně označuje pro Koreu přelomový rok 1945.¹⁵⁸ Diagram vzoru odpovídá čínskému znaku pro horu „san“ (산, 山) a odkazuje k hoře Päktusan jako symbolu ducha korejského lidu. Výchozí postoj vzoru připomíná obvyklý postoj Kim Il-sönga.¹⁵⁹

Samil

Vzor Samil (삼일, 三一) má 33 pohybů a vytvořen byl mezi lety 1958-1959 s pomocí Pak Won-hy (박원하) v Korejské republice. Vzor Samil je pojmenován po známém masovém povstání proti japonské okupaci, které proběhlo 1. března 1919. Toto povstání mělo za

¹⁵⁴ Životopisné údaje Kim Dök-rjōnga (<https://ko.wikipedia.org/wiki/%EA%B9%80%EB%8D%95%EB%A0%B9>[cit. 3. dubna 2015])

¹⁵⁵ V Encyklopedii Taekwon-do je uvedeno číslo 27 jako věk kdy zemřel, bylo mu však 28-29 let.

¹⁵⁶ Kim Il-söng chtěl původně celé Taekwon-do ITF přejmenovat na Čučche taekwondo, Čchö Hong-hüi proto udělal ústupek vytvořením tohoto vzoru.

In: ANSLOW, Stuart. *From creation to unification: the complete histories behind the ch'ang hon patterns*. 2013, s. 170

¹⁵⁷ In: GILLIS, Alex. *A killing art: the untold history of Tae Kwon Do*. 2011, s. 143-5.

¹⁵⁸ In: ANSLOW, Stuart. *From creation to unification: the complete histories behind the ch'ang hon patterns*. 2013, s.169

¹⁵⁹ Viz Výchozí postoj vzoru (http://www.naastkd.com/files/9513/5281/2112/tkd_tul_7.jpg [cit. 4. dubna 2015]) a postoj Kim Il-sönga (http://healthcollege.edu.pl/wp-content/plugins/RSSPoster_PRO/cache/2ac63_111219044329-kim-jong-il-and-father-1986-horizontal-gallery.jpg [cit. 4. dubna 2015])

následek zvýšení nacionalistického citění a lepší organizaci vlasteneckého hnutí.¹⁶⁰ 33 pohybů symbolizuje 33 signatářů Deklarace nezávislosti (Viz Vzor Ůiam).

Jusin

Vzor Jusin (유신, 庾信) má 68 pohybů a vytvořen byl mezi lety 1958-9 s pomocí Pak Wõn-hy v Korejské republice. Vzor je pojmenován po hwarangovi Kim Ju-sinovi (김유신, 金庾信), (*595-673). Kim Ju-sin byl generálem a důležitou postavou na cestě Silly za sjednocením Korejského poloostrova, podle legend řešil potíže důvtipem (např. navrácení spadlé hvězdy, kterou vojáci brali jako špatné znamení, zpět na oblohu).¹⁶¹ 68 pohybů představuje poslední dvě číslice letopočtu 668 n.l., kdy sillská vojska dobyla Kogurjõ a vznikla Sjednocená Silla. Výchozí postoj připomíná meč tažený z pochvy na pravé straně a symbolizuje jeho čin, kdy s pomocí cizích tchangských vojsk bojoval proti korejským královstvím Päkče a Kogurjõ.

Čchõjõng

Vzor Čchõjõng (최영, 崔榮) má 46 pohybů a vytvořen byl mezi lety 1958-1959 s pomocí Pak Won-hy v Korejské republice. Vzor Čchõjõng je pojmenován po generálovi Čchõjõngovi (*1316-1388) z království Korjõ. Známý je díky svým vojenským úspěchům při mingské invazi a zachováním věrnosti králi během I Sõng-gjeho převratu.¹⁶²

Jõngä

Vzor Jõngä (연개, 淵蓋) má 49 pohybů a vytvořen byl v roce 1968 s pomocí Čo Sang-mina a dalších instruktorů. Vzor Jõngä je pojmenován po kontroverzním politikovi a generálovi Jõn Käsomunovi (연개소문, 淵蓋蘇文), (*603-666) z království Kogurjõ. Jõn Käsomun využil mocenských bojů v zemi, v roce 642 provedl převrat a zabil krále. I v zahraniční politice se choval agresivně, ale dařilo se mu odrážet tchangské útoky, a tak chránil i zbylé státy na poloostrově.¹⁶³ 49 pohybů představuje poslední dvě číslice letopočtu (649 n.l), kdy úspěšně odrazil početná tchangská vojska.

Ůldži

Vzor Ůldži (을지, 乙支) má 42 pohybů a vytvořen byl v roce 1957 s pomocí Han

¹⁶⁰ In: ECKERT, Carter J. *Dějiny Koreje*. 2009, s. 201-3.

¹⁶¹ In: GENZOR, Jozef a Vladimír PUCEK. *Vodopád Devíti draků: korejské mýty a pověsti*. 1983, s.138-47.

¹⁶² In: ECKERT, Carter J. *Dějiny Koreje*. 2009, s. 78-9.

¹⁶³ In: *Ibid*, 2009, s. 28.

Čcha-kjoa jako v celkovém pořadí třetí vzor. Vzor Ůldži je pojmenován po kogurjōském vojevůdci Ůldži Mundōkovi(을지문덕, 乙支文德), (*přelom 6. a 7.století). Známy je díky rozdrčení početných suejských vojsk, která napadla Kogurjō, na řece Salsu.¹⁶⁴ 42 pohybů představuje věk Čchō Hong-hūiho, kdy byl vzor vytvořen a diagram vzoru odpovídá prvnímu znaku jména Ůldži Mundōka (乙).

Munmu

Vzor Munmu (문무, 文武) má 61 pohybů a vytvořen byl v roce 1968 s pomocí Čo Sang-mina v Korejské republice. Vzor Munmu je pojmenován po sillském králi Munmuovi (문무, 文武); vlastním jménem Kim Pop-min (김법민, 金法敏), (*626-681). Za jeho vlády došlo ke sjednocení části Korejského poloostrova pod nadvládou Silly a vytlačení Tchangů za hranice. Po jeho smrti došlo ke splnění jeho přání a jeho pozůstatky byly v Kjōngdžu uloženy do moře, kde prý bude král Munmu jako drak chránit Koreu před cizími vojsky.¹⁶⁵ 61 pohybů představuje poslední dvě číslice letopočtu 661 n.l., kdy král Munmu usedl na trůn.

Sōsan

Vzor Sōsan (서산, 西山) má 72 pohybů a je nejdelší sestavou Taekwon-do ITF vůbec. Vytvořen byl v roce 1968 s pomocí Čo Sang-mina v Korejské republice. Pojmenován je po mnichu Hjudžōngovi (휴정, 休靜), (*1520-1604), který v království Čosōn během imdžinské války vedl oddíly buddhistických mnichů a bojoval proti japonské invazi.¹⁶⁶ 72 pohybů představuje jeho věk, kdy se s dalšími mnichy vydal do boje.

Sedžong

Vzor Sedžong (세종, 世宗) má 24 pohybů a vytvořen byl v roce 1968 s pomocí Čo Sang-mina v Korejské republice. Vzor Sedžong je pojmenován po učeném a osvíceném králi Sedžongovi Velikém¹⁶⁷ (세종대왕, 世宗大王), (*1397-1450), jehož nejznámějším činem bylo vytvoření korejské hláskové abecedy. K tomu se váže i 24 pohybů vzoru, které představují 24 písmen hangŭlu, diagram vzoru odpovídá čínskému znaku pro krále (王).

¹⁶⁴ In: ECKERT, Carter J. *Dějiny Koreje*. 2009, s. 28.

¹⁶⁵ In: GENZOR, Jozef a Vladimír PUCEK. *Vodopád Devíti draků: korejské mýty a pověsti*. 1983, s. 154-5

¹⁶⁶ Životopisné údaje mnicha Hjudžōnga (<https://ko.wikipedia.org/wiki/%ED%9C%B4%EC%A0%95> [cit. 27. března 2015])

¹⁶⁷ Král Sedžong je vyobrazen na 10 000 wōnové bankovce.

Tchongil

Vzor Tchongil (통일, 統一) má 56 pohybů a vytvořen byl v roce 1968. Vzor Tchongil doslova znamená „sjednocení“ a symbolizuje předsevzetí opětovného sjednocení Koreje. Diagram vzoru: | představuje homogenní rasu, lidi jednoho druhu. Jednotlivé pohyby reprezentují vzpomínky na rozdělení a myšlenky na sjednocení Koreje. Např. první pohyb symbolizuje dvě Koreje, druhý dlouhé rozdělení, třetí náhlý útok KILDR, ...¹⁶⁸

Ani pořadí vzorů není náhodné, vzor Čchöndži představuje počátek, stvoření světa a Koreje, další vzory představují historii Koreje a vzor poslední – Tchongil – symbolizuje sen její budoucnosti - sjednocení.¹⁶⁹

¹⁶⁸ In: ANSLOW, Stuart. *From creation to unification: the complete histories behind the ch'ang hon patterns*. 2013, s. 247

¹⁶⁹ In: *Ibid*, 2013, s. 248

V. Popis symboliky v Taekwondo WTF¹⁷⁰

Světová federace Taekwondo(세계태권도연맹, 世界跆拳道聯盟) byla založena 28. května 1973 v centru Kukkiwŏn¹⁷¹ v Korejské republice. Jejím předchůdcem byla KTA: Korea Taekwondo Association¹⁷² (hanguk tchäkwŏndo hjöphwö, 한국태권도협회, 韓國跆拳道協會), která je v současnosti spojená s Kukkiwŏnem¹⁷³.

Jejím prvním prezidentem byl zvolen Kim Un-jong¹⁷⁴(김운용, 金雲龍). V roce 1994 se Taekwondo WTF dostalo mezi olympijské sporty a poprvé se účastnilo Letních olympijských her v Sydney v roce 2000¹⁷⁵. Světová federace kvůli tomuto kroku označuje svůj styl taekwondo jako sportovní.¹⁷⁶

15. února 2004 byl po rezignaci Kim Un-jonga dočasně zvolen prezidentem Pak Šon-dže¹⁷⁷ (박선재). Na mimořádném Valném shromáždění byl 11. června 2004 zvolen novým prezidentem Čo Čöng-wŏn¹⁷⁸ (조정원, 趙正源), který tuto funkci vykonává dodnes.

Jak již bylo zmíněno v kapitole IV. Popis symboliky v Taekwon-do ITF, níže uvedené symboly budou pravděpodobně nazírány jako symboly pouze studenty a instruktory taekwondo, ostatní v nich mohou spatřovat maximálně vizuální znaky (neplatí pro korejskou vlajku).

¹⁷⁰ Taekwondo praktikované ve federaci WTF je označováno jako „styl Kukkiwŏn“.

¹⁷¹ Kukkiwŏn je sportovní a administrativní centrum a dějištěm mnoha sportovních soutěží. Od roku 1991 je součástí komplexu pamětní síň, ve které jsou uloženy upomínkové předměty spojené s historií Taekwondo WTF (<http://www.kukkiwon.or.kr/front/pageView.action?cmd=/eng/introduce/introduce> [cit. 25. května 2015]).

Samotný komplex má několik speciálních vlastností, které symbolizují tradice Koreje, např. střecha sportovního a administrativního centra je v tradičním korejském architektonickém stylu, vedle centra stojí pagoda ukazující korejského ducha a filozofii. Barva centra je bílá, odkazující k tradičnímu symbolu jin a jang a střecha má barvu modrou, která symbolizuje Východ. (http://web.stanford.edu/group/Taekwondo/documents/tkd_history.pdf [cit. 25. května 2015])

¹⁷² V první polovině šedesátých přejmenována na nějakou dobu na Korea Taesoodo Association (hanguk tchäsudo hjöphwö, 한국태수도협회, 韓國太手道協會).

¹⁷³ V roce 1976 přenechala zodpovědnost za danové zkoušky WTF federaci, v roce 1980 Kukkiwŏnu.

¹⁷⁴ Kim Un-jong byl v lednu 1971 zvolen prezidentem KTA, v červenci 1974 byl zvolen prvním prezidentem Kukkiwŏnu, byl členem Mezinárodního olympijského výboru a je držitelem čestného mistrovského stupně 10. Dan.

¹⁷⁵ In: COOK, Doug. *Traditional taekwondo: core techniques, history, and philosophy*. 2006, xv, s. 33-34.

¹⁷⁶ (<http://www.worldtaekwondofederation.net/about-the-federation> [cit. 17. srpna 2015])

¹⁷⁷ Viz též Park Sun Jae (*1940). Jeden z 12 původních instruktorů taekwondo: Original Masters od Taekwondo (http://taekwondo.wikia.com/wiki/Original_Masters [cit. 25. května 2015]). V roce 1968 začal šířit taekwondo v Itálii, dnes je členem federace WTF. (http://taekwondo.wikia.com/wiki/Sun_Jae_Park [cit. 25. května 2015])

¹⁷⁸ Viz též Choue Chung Won (*1947).

V. 1. Jazykové znaky

Mezi jazykové znaky v Taekwondo WTF se řadí systém povelů (tréninkových i soutěžních), názvů technik a postojů, úderových a blokovacích ploch a částí těla. Oficiálním jazykem je korejština (jazyková norma platná v Korejské republice) a angličtina.

Stejně jako v případě jazykových znaků v Taekwon-do ITF, není možné obsáhnout všechny jazykové znaky Taekwondo v této práci, proto budou zmíněny ty nejdůležitější, spojené s filozofií a etiketou taekwondo. Tyto jazykové znaky představují systém morální kultury, jejíž existence je jedním z prvků bojových umění. Bojová umění mají výchovný vliv a přispívají ke kladnému rozvoji osobnosti.

Nejdůležitějšími jazykovými znaky jsou „to“, hymna, kompozice, todžang - tělocvična a pozdrav.

To

„To“ (도, 道). Význam „to“ pro Taekwondo je vysvětlen souborně jako¹⁷⁹:

„cesta, zásada (princip), učení, otevřená a nezaujatá duše, duchovní postoj všeobecně:

- *Cesta je výraz života, tzn. studium a cvičební metoda pro ducha i tělo na všech životních cestách.*
- *Zásada je vytváření morálního myšlení (zdvořilost), odvahy a vytrvalosti, sebeděšení, spravedlnosti, lidskosti, sebedisciplíny, soustředění, vůle pro výkonnost, sebekontroly.*
- *Učení je systém, jehož cílem je harmonický rozvoj těla a duševní a morální kultura. To zahrnuje tělesnou výchovu a utužování se vzděláváním po psychické stránce, tzn. vědění a duchovní síly.“¹⁸⁰*

„To“ vede k:

- *„ctnosti (tők, 덕, 德) pro zdokonalení charakteru a duchovní a morální výchovou (např. zdvořilost, skromnost, smysl pro čest),*
- *humánnosti (in, 인, 仁) k fyzickému i duševnímu zvládnutí sebe sama (např. vytrvalost, sebeovládání, trpělivost, spravedlnost),*

¹⁷⁹ V Taekwon-do ITF odpovídá tato symbolika významu „zásad“ (Viz Kapitola IV. 1. Jazykové znaky)

¹⁸⁰ In: LEE, Kyong Myong a Lenka ČESENKOVÁ. *Taekwondo*. 2005, s. 22

- *slušnosti (je, 예, 禮) pro posílení těla a ducha způsobem boje rukama a nohama*¹⁸¹

Hymna

Hymna Taekwondo byla vytvořena teprve nedávno, v květnu 2007 byla zvolena hudba I U-čanga (이우창)¹⁸², slova prozatím zvolena nebyla.

Kompozice

Oproti Taekwon-do ITF obsahuje kompozice Taekwondo WTF pouze 4 části¹⁸³:

- Kjörugi (겨루기) – Zápas: dělí se na volný a řízený. Pro soutěže byla pro zápas vytvořena speciální pravidla – např. zákaz kopů pod pás.
- Pchumsä (품새) - Souborná cvičení/Technické sestavy (Více viz kapitola V. 2.2. Technické sestavy a pohyby). Pokud jsou základní techniky abecedou Taekwondo, jsou sestavy slovy nebo větami.¹⁸⁴
- Kjökpcha (격파) - Přerážecí techniky
- Hosinsul (호신술) - Sebeobrana

Todžang

Popis významu todžangu viz kapitola IV. 1. Jazykové znaky. Pro chování v tělocvičně platí určitá pravidla, např. není dovoleno kouřit nebo jíst, zbytečně se bavit s ostatními. Naopak je staveno, že se student musí při vstupu a při začátku hodiny poklonit instruktorovi a vlajce (Více o úkloně viz Pozdrav) a v tělocvičně zachovávat tichou a vážnou atmosféru.

Pozdrav

Pozdrav kjöngnje¹⁸⁵ (경례) představuje projev úcty a zdvořilosti tréninkovému partnerovi, studentům s vyšším technickým stupněm (sonbä, 선배) a učitelům a provádí se úklonou (30-40 stupňů¹⁸⁶) v pase s nataženýma rukama podél těla, dlaněmi směrem k tělu. Student provádějící pozdrav se dívá do očí tomu, koho zdraví. Na začátku a na konci hodiny zdraví studenti učitele povelom čcharjöt sabomnimkke kjöngnje (차렷사범님께 경례). Tento

¹⁸¹ In: LEE, Kyong Myong a Lenka ČESENKOVÁ. *Taekwondo*. 2005, s. 22

¹⁸² (http://www.wtf.org/bbs/bbs.php?bbs_no=150&bbs_code=10001&bbs_cate=&bbs_num=150&page=32&search=&keyword=&symode=view&PHPSESSID=1aae271997ddfd326df645d12ea4154 [cit. 10. dubna 2015])

¹⁸³ In: I, Kjöng-mjöng. *WTF tchäkwöndo jongö chöngbo sadžön*. 2010, s. 19, 22, 412, 438

¹⁸⁴ In: I, Kju-hjöng. *Tchäkwöndo pchumsä ran muösinka?*. 2010, s. 56.

¹⁸⁵ Vychází z tradiční korejské úklony, symbolu východní zdvořilosti.

¹⁸⁶ Míra úklony v Taekwondo WTF a Taekwon-do ITF (<http://taekwondo.wikia.com/wiki/Bow>[cit. 14. dubna 2015])

povel odříkává student s nejvyšším technickým stupněm.¹⁸⁷

Úklona vlajce se provádí přiložením pravé dlaně na levou stranu hrudníku.¹⁸⁸

V. 2. Vizualní znaky

V. 2.1. Identifikační znaky

Význam vizualních znaků. Význam jednotlivých barev v Koreji, objevujících se na vizualních znacích Taekwondo viz kapitola IV. 2. Vizualní znaky.

V. 2.1.1. Tobok

Tobok¹⁸⁹ (도복, 道服) je korejský název, složený ze slabik „to“ (도, 道) – umění/cesta a „bok“ (복, 服) – oblečení, pro uniformu Taekwondo WTF i Taekwon-do ITF.

Význam uniformy vysvětlen v kapitole IV. 2.1.1 Tobok.

Tobok se skládá ze svršku – *kabátu čögori* (저고리), *kalhot padži* (바지) a *pásku tti* (띠).

Pro studenty s žákovským technickým stupněm kŭp (급) je jeho barva bílá. Bílá barva zde symbolizuje morální čistotu a počátek. Studenti s mistrovským stupněm dan (단) mají bílý tobok s černě olemovaným výstřihem kabátu (od roku 1978¹⁹⁰) a studenti, kteří získali technický stupeň pchum (품), tedy ti, kteří složili danové zkoušky na 1-3. dan, ale nedosáhli věku 16 let, mají výstřih lemovaný červenočerně.¹⁹¹

Výstřih do V vychází z tvaru výstřihu tradičního korejského oblečení.¹⁹²

Filozofický význam toboku vychází ze základu trojice nebe-země-lidstvo čchön-či-in

¹⁸⁷ In: I, Kjöng-mjöng. *WTF tchäkwöndo jongö chöngbo sadžön*. 2010, s. 100

¹⁸⁸ In: Ibid, 2010, s. 100

¹⁸⁹ Pro ilustraci viz Příloha 9

¹⁹⁰ In: SONG, Hjöng-sök a NA, Čchä-man. *Tchäkwöndoüi čchörhakčök tchamgu: Taekwondo philosophical investigations*. 2011, s. 243.

¹⁹¹ In: I, Kjöng-mjöng. *WTF tchäkwöndo jongö chöngbo sadžön*. 2010, s. 411

¹⁹² Pro ilustraci

(http://s3images.coroflot.com/user_files/individual_files/original_334663_B3EnU06_qcXPZe_Xs3C3AnAhs.jpg[cit. 18. dubna 2015])

(천지인, 天地人), známé jako samtchägük¹⁹³ (삼태극, 三太極). Tento symbol¹⁹⁴ můžeme vidět buď ve významu, kdy je kabát čögori jangovým symbolem nebe, kalhoty padži jinovým symbolem země a pásek tti reprezentující člověka je středem spojujícím nebe a zemi. Nebo lze trojici nebe-země-lidstvo nalézt jako tvarové podobnosti na toboku. Když se podíváme na kabát a kalhoty, lze v nich nalézt tvary kruhu, čtverce a trojúhelníku. Ty též reprezentují symbol samtchägük.

Vzhled zadní strany kabátu není přesně určen – na rozdíl od kabátu toboku Taekwon-do ITF. Pokud není čistě bílá, nejčastěji bývá na zadní straně umístěn název země nebo nápis Taekwondo. Na toboku se též několikrát objevuje logo firmy, která jej vyrábí (obvykle Adidas nebo Daedo).

Student by měl udržovat tobok čistý a vážit si ho, chovat se k němu s respektem.¹⁹⁵

Pásek tti

Pásek¹⁹⁶ představuje růst znalostí a schopností studenta Taekwondo. Pořadí barev je pro žákovské technické stupně následující: bílá-žlutá-zelená-modrá-červená (a vždy mezistupeň s pruhem) a černá pro mistrovské technické stupně. Studenti do věku 16 let s technickým stupněm pchum mají pásek červenočerný.

Bílý pásek - Bílá barva je nejzářivější, proto je kontrastem černé. Symbolizuje neustávající záři a věčnost. V Taekwondo tréninku začátečník získává bílý tobok a pásek – bílá barva zde znamená nicotu, která byla před zrozením.¹⁹⁷

Žlutý pásek – zlatožlutá barva symbolizuje půdu a úrodné území. Žlutý pásek znamená zasazení semínka do země a sledování počínajícího růstu žlutých výhonků.¹⁹⁸

¹⁹³ Vychází z tradičního taoisticko-šamanského korejského modročerveného symbolu (nebe a země) tchägük – ten odkazuje též k žákovským technickým sestavám, do kterého je včleněna žlutá barva symbolizující lidstvo. Symbol samtchägük viz ([https://en.wikipedia.org/wiki/Taegeuk#/media/File:Sam_Taegeuk_\(LynneCmix\).png](https://en.wikipedia.org/wiki/Taegeuk#/media/File:Sam_Taegeuk_(LynneCmix).png)[cit. 18. dubna 2015])

¹⁹⁴ In: I, Kjöng-mjöng. *WTF tchäkwoödo jongö chöngbo sadžön*. 2010, s. 99

¹⁹⁵ In: Ibid, 2010, s. 99

¹⁹⁶ Pásy pro jednotlivé technické stupně (<https://www.facebook.com/wtfederation/photos/a.473899292626675.29653010.165593030123971/940021889347744/?type=1&permPage=1>[cit. 24. května 2015])

¹⁹⁷ In: SONG, Hjöng-sök a NA, Čchä-man. *Tchäkwoödoüi čchörhakčök tchamgu: Taekwondo philosophical investigations*. 2011, s. 245.

¹⁹⁸ In: Ibid, 2011, s. 245.

Zelený a modrý pásek – Mluví se zde o barvě čisté vody, která je též barvou východu a ročního období jara. Modrozelená barva pcharansäk (파란색) symbolizuje původ, znovuzrození, čestnost, naději, mládí, vyrovnanost, hloubku a klid.¹⁹⁹

Červený pásek –Červená symbolizuje třpytící se záři ohně a vzrušující a dynamickou aktivitu. V Taekwondo symbolizuje tloušťnoucí listy a kmen podzimního stromu, stejně jako „dozrávají“ techniky studenta Taekwondo.²⁰⁰

Černý pásek –Černá barva je vizuálně negativní barvou. Černý pásek znamená zvládnutí základní etapy Taekwondo, naučení se obtížných pohybů a jejich vyzrállost.²⁰¹

V. 2.1.2. Vlajka

V todžangu bývají na zdi umístěny obvykle tyto vlajky: vlajka Korejské republiky, vlajka Světové federace Taekwondo, národní vlajka daného státu, vlajka místní školy Taekwondo, pokud ji ta má.

Vlajka Korejské republiky má na bílém poli symbol tchägük, kolem nějž jsou rozmístěny čtyři z „8 trigramů“²⁰². Tchägük²⁰³ (태극,太極) je korejskou verzí odpovídající taoistickému symbolu jin a jang. Odkazuje k původu vesmíru, prapočátku kdy vesmír nebyl rozdělen na nebe a zemi.

Vlajka Taekwondo WTF²⁰⁴ má na bílém poli uprostřed barevně – žlutá, červená, modrá (barevná symbolika odpovídající symbolu samtchägük) vyvedenu zkratku „WTF“, pod kterou je anglický nápis „World Taekwondo Federation“.

V. 2.1.3. Ostatní znaky

Méně obvyklými identifikačními znaky jsou odznak a nášivka²⁰⁵. V nové podobě je

¹⁹⁹ In: SONG, Hjöng-sök a NA, Čchä-man. Tchäkwöndoüi čchörhakčök tchamgu: Taekwondo philosophical investigations. 2011, s. 246.

²⁰⁰ In: Ibid, 2011, s. 246.

²⁰¹ In: Ibid, 2011, s. 246.

²⁰² 8 trigramů viz kapitola V. 2.2. Technické sestavy a pohyby.

²⁰³ Pro ilustraci viz (<https://en.wikipedia.org/wiki/Taegeuk#/media/File:Taegeuk.svg> [cit. 24. května 2015])

²⁰⁴ Možné podoby vlajky a loga WTF na straně 5 (http://www.worldtaekwondofederation.net/images/WTF_Trademark_Bylaws_May_2015.pdf[cit. 20. července 2015])

²⁰⁵ Pro ilustraci viz Příloha 10

jejich design jednoduchý. Barevně provedená zkratka WTF odpovídající svému provedení na vlajce Taekwondo. V případě nášivky na černém obdélníkovém poli s nápisem World Taekwondo Federation. Ve starší podobě byli na modrém kruhovém znaku vyobrazeni dva studenti Taekwondo provádějící kop, na pozadí byly vyvedené poledníky a rovnoběžky symbolizující svět a kolem v mezikruží anglický nápis The World Taekwondo Federation a korejský nápis tchäkwondo.

V. 2.2. Technické sestavy a pohyby

Pchumsä (technická sestava) je:

„povinné cvičení, které, podobně jako je to v jiných sportovních disciplínách, slouží k osvojení různých technik, a později se jeho provedení hodnotí u zkoušek. Pchumsä sjednocují všechny útočné i obranné techniky. V každém dalším vyšším stupni pchumsä stoupá obtížnost procvičovaných technik. Pro zdokonalení bojové techniky jsou stanoveny sledy pohybů, které představují simulovaný boj s jedním nebo několika imaginárními protivníky a slouží k tomu, aby mohl žák různé útočné i obranné techniky trénovat bez soupeře a bez nebezpečí úrazu. Pořadí jednotlivých cviků je pevně dané a probíhá podle stanoveného diagramu kroků. ... Žák musí předvést tyto přesně dané techniky jako nepřetržitou akci, přičemž by měl jednotlivé pohyby provádět silně, soustředěně a rytmicky a neustále udržovat rovnováhu...“²⁰⁶

Korejský název pchumsä se skládá ze slabik pchum (품) a sä (새). „Pchum“ označuje chování, povahu a „sä“ znamená tvar, styl a vzhled.²⁰⁷

Prvním pohybem každé sestavy je blok a posledním pohybem sestavy je útočná technika. Sestava začíná a končí na stejném místě. V každé sestavě (obvykle na konci) se jednou nebo dvakrát vyskytuje výkřik kihap (기합). Pchumsä zahrnují korejského ducha. Tchägük, osm trigramů, Korjō a další. Diagram sestavy a symbolika určitých pohybů jej též ukazují.^{208, 209}

²⁰⁶ In: LEE, Kyong Myong a Lenka ČESENKOVÁ. *Taekwondo*. 2005, s. 20

²⁰⁷ In: I, Kju-hjōng. *Tchäkwōndo pchumsä ran muösinka?*. 2010, s. 36.

²⁰⁸ In: Ibid, 2010, s. 32, 72.

²⁰⁹ Přehled jednotlivých sestav a jejich diagramů
(http://www.wtf.org/wtf_eng/site/about_taekwondo/poomsae_pop01.html[cit. 24. května 2015])

Seznam autorizovaných vzorů v české vědecké transkripci a v mezinárodně užívané verzi.

1. Tchägük il čang (Taegeuk Il Jang)	9. Korjō (Koryo)
2. Tchägük i čang (Taegeuk Yi Jang)	10. Kūmgang (Keumgang)
3. Tchägük sam čang (Taegeuk Sam Jang)	11. Tchäbäk (Taebaek)
4. Tchägük sa čang (Taegeuk Sa Jang)	12. Pchjōngwōn (Pyongwon)
5. Tchägük o čang (Taegeuk Oh Jang)	13. Sipdžin (Sipjin)
6. Tchägük juk čang (Taegeuk Yook Jang)	14. Čitā (Jitae)
7. Tchägük čhil čang (Taegeuk Chil Jang)	15. Čchōnkwōn (Cheonkwon)
8. Tchägük pchal čang (Taegeuk Pal Jang)	16. Hansu (Hansoo)
	17. Iljō (Ilyeo)

Sestavy tchägük²¹⁰ se učí studenti s žákovským technickým stupněm kŭp, zbylé sestavy se učí studenti s technickým stupněm dan.²¹¹ Sestavy se také podle rychlosti a síly mohou dělit na „silné a pomalé“ nebo „slabé a rychlé“.²¹² Sestavám pro mistrovské technické stupně se souhrnně říká judandža (유 단자).²¹³

V minulosti, před vznikem sestav tchägük se v KTA cvičily sestavy s názvem pchalkwä.²¹⁴ Sestavy pchalkwä byly stejně jako sestavy tchägük označeny čísly 1-8 (팔괘 1-8 괘). Existovala také starší verze sestavy Korjō²¹⁵. Pchalkwä znamená 8 trigramů. Symbol tchägük viz kapitola V. 2.1.2 Vlajka.

„8 trigramů představuje základní formy Knihy proměn I-ťing. Jsou sestaveny z nepřerušovaných (mužských) a přerušovaných (ženských) čar. Každý trigram tvoří kombinace tří čar. Podle sestavení linií symbolizuje nebe, zemi, vodu, oheň, vlhkost, vítr, hrom

²¹⁰ Viz ukázka (https://www.youtube.com/watch?v=bfO_UUc32dc[cit. 24. května 2015])

²¹¹ Těmto sestavám předchází přípravné „základní“ sestavy kibon hana (기본 하나) a kibon tul (기본 둘). (http://taekwondo.wikia.com/wiki/Kibon_Hana, http://taekwondo.wikia.com/wiki/Kibon_Dool[cit. 31. května 2015])

²¹² In: I, Kju-hjōng. *Tchäkwōndo pchumsä ran muōsinka?*. 2010, s. 69.

²¹³ In: SONG, Hjōng-sōk a NA, Čchä-man. *Tchäkwōndoūi čchōrhakčōk tchamgu: Taekwondo philosophical investigations*. 2011, s. 187.

²¹⁴ Aby se školám původních devíti tělocvičen bojových umění usnadnil přestup na styl Kukkiwōn, cvičily se nějakou dobu souvisle se sestavami tchägük, než byly zcela nahrazeny (přesto se v některých školách dodnes učí (http://taekwondo.wikia.com/wiki/WTF_Taekwondo[cit. 24. května 2015])).

²¹⁵ Nazývaná jako originální nebo staré Korjō. Sestava byla vytvořena mezi lety 1965-7. (http://taekwondo.wikia.com/wiki/Original_Koryo[cit. 24. května 2015])

nebo hory.²¹⁶

Tchägük il čang

Sestavu Tchägük il čang (태극일장) - pro zisk technického stupně 7. kúp - symbolizuje z 8 trigramů trigram *kön* (건, 乾), který představuje nebe. Vnitřním významem je původ všeho a Tchägük il čang je počátkem Taekwondo²¹⁷. Diagramem této i všech dalších sestav Tchägük je znak wang – král (王), sestava má 20 pohybů.

Tchägük i čang

Sestavu Tchägüki čang (태극이장) - pro zisk technického stupně 6. kúp - symbolizuje z 8 trigramů trigram *ichä* (태, 兌), který představuje jezero. Při tréninku Tchägük i čang by měl mít student na zřeteli, že vnitřek (duch) je vždy tvrdý a vnějšek (chování) jemné. Pohyby symbolizují představu, že člověk má své limity, ale může je překonávat.²¹⁸ Sestava má 23 pohybů.

Tchägük sam čang

Sestavu Tchägüksam čang (태극삼장) - pro zisk technického stupně 5. kúp - symbolizuje z 8 trigramů trigram *li* (리, 離), který představuje oheň. Oheň znamená září horko. Tchägüksam čang vštěpuje hodnoty ohnivě spravedlnosti a disciplinované mysli.²¹⁹ Sestava má 34 pohybů.

Tchägük sa čang

Sestavu Tchägüksa čang (태극사장) - pro zisk technického stupně 4. kúp - symbolizuje z 8 trigramů trigram *čin* (진, 震), který představuje hrom. Jinak také velkou sílu a důstojnost.²²⁰ Pohyby mají být silné, stejně jako hrom.²²¹ Sestava má 29 pohybů.

Tchägük o čang

Sestavu Tchägük o čang (태극오장) - pro zisk technického stupně 3. kúp - symbolizuje

²¹⁶ In: EBERHARD, Wolfram. *Lexikon čínských symbolů: obrázková řeč Číny*. 2001, s. 249

²¹⁷ In: Kju-hjōng. *Tchäkwōndo pchumsä ran muōsinka?*. 2010, s. 75, 171.

²¹⁸ In: Ibid, 2010, s. 75, 181.

²¹⁹ In: Ibid, 2010, s. 75, 194.

²²⁰ In: Ibid, 2010, s. 75, 209.

²²¹ In: LEE, Kyong Myong a Lenka ČESENKOVÁ. *Taekwondo*. 2005, s. 62

z 8 trigramů trigramson ☳(손,巽), který představuje vítr. V sestavě Tchägük o čangmusí student dávat pozor, aby správnědal do pohybu sílu nebo jemnost (jako vanutí větru), v tu správnou chvíli.²²² Sestava má 32 pohybů.

Tchägük juk čang

Sestavu Tchägükjuk čang(태극육장)- pro zisk technického stupně 2. kŭp -symbolizuje z 8 trigramů trigramkam ☵(감,坎), který představuje vodu. Voda vyjadřuje nekonečné proudění a flexibilitu, proto v sestavě Tchägükjuk čang musí být spojení technik jako plynutí vody.²²³ Proudění vody symbolizují pohyby této sestavy a jednotlivé části jsou „přemostěny“ kopy nohou.²²⁴ Sestava má 31 pohybů.

Tchägük čchil čang

Sestavu Tchägükčchil čang(태극칠장) - pro zisk technického stupně 1. kŭp - symbolizuje z 8 trigramů trigramkan ☶(간,艮), který představuje horu.Hora se vyznačuje masivností a pevností. Jinými slovy, hora znamená neochvějně disciplinovanou mysl a získávání znalostí.²²⁵Sestava má 33 pohybů.

Tchägük pchal čang

Sestavu Tchägükpchal čang (태극팔장)- pro zisk technického stupně 1. dan - symbolizuje z 8 trigramů trigramkon ☷(곤,坤), který představuje zemi. Země vyjadřuje kořeny a stabilitu, začátek a konec.²²⁶ Sestava má 38 pohybů.

Korjŏ

Sestava Korjŏ (고려) - pro zisk technického stupně2. dan -je pojmenována po království Korjŏ (918-1392). Sestava Korjŏ symbolizuje pojem sŏnbä. Sŏnbä představuje silného ducha bojového umění, nezlomnou vůli Korejců děděnou po předcích a učenou mysl (které byly nutné, když se království Korjŏ potýkalos nájezdy Mongolů). Na tomto byly položeny základy sestavy.Jméno království Korjŏ dalo vzniknout názvu Korea v zahraničí. Diagram sestavy znamená „učenec“ (士) – výslovnost „sa“.²²⁷ Sestava má 45 pohybů.

²²² In: I, Kju-hjŏng. *Tchäkwŏndo pchumsä ran muŏsinka?*. 2010, s. 75, 223.

²²³ In: Ibid, 2010, s. 75, 237.

²²⁴ In: LEE, Kyong Myong a Lenka ČESENKOVÁ. *Taekwondo*. 2005, s. 63

²²⁵ In: I, Kju-hjŏng. *Tchäkwŏndo pchumsä ran muŏsinka?*. 2010, s. 76.

²²⁶ In: Ibid, 2010, s. 76, 267.

²²⁷ In: I, Kju-hjŏng. *Tchäkwŏndo pchumsä ran muŏsinka?*. 2010, s. 76, 283.

Kūmgang

Sestava Kūmgang (금강) - pro zisk technického stupně 3. dan - symbolizuje nepopsatelnou sílu a odolnost, kterou představuje hora Kūmgangsán – Diamantové hory. Toto (pohoří) je považováno za centrum korejského národního ducha a je symbolem neměnnosti. Jako diamant představuje tvrdost a čistou krásu, provedení této sestavy musí vyjadřovat duchovní sílu, která se vypořádá se všemi životními nepříjemnostmi.²²⁸ Diagramem je čínský znak označující horu san (山). Sestava má 35 pohybů.

Tchäbäk

Sestava Tchäbäk (태백)- pro zisk technického stupně 4. dan –symbolizuje horu Päktusan (bývalým názvem Tchäbäksán), s jejímž jménem je spojen Tangun, mýtický zakladatel korejského národa. Tchäbäksán symbolizuje ducha, tradici a svatost. Diagram sestavy je čínský znak, který symbolizuje most mezi Nebesy a zemí, naznačující, že lidé založili národ s božským mandátem.²²⁹ Diagram (工) symbolizuje založení korejského státu na úpatí hory Päktusan. Spodní linie symbolizuje zemi, horní nebesa a svislá linie člověka, který stojí mezi nimi.²³⁰ Sestava má 38 pohybů.

Pchjōngwōn

Sestava Pchjōngwōn (평원) - pro zisk technického stupně 5. dan –znamená velkou široce otevřenou zemi, která je matkou všech věcí, udržuje je při životě a poskytuje živobytí. V této zemi všechny živé bytosti včetně lidí neustále střídají mír a boj – na tomto principu byla založena tato sestava. Přípravný postoj vyžaduje koncentraci na spodu břicha, kde je zdroj síly těla jako je země zdrojem lidského života. Diagram sestavy (一) symbolizuje počátek a změnu.²³¹ Sestava má 25 pohybů.

Sipdžin

Sestava Sipdžin (십진) - pro zisk technického stupně 6. dan –reprezentuje 10 tradičních symbolů dlouhověkosti (slunce, měsíc, hora, voda, kámen, borovice, léčivé rostliny, želva, jelen a jeřáb). Těchto 10 tradičních symbolů dlouhověkosti značí dlouhověkost, které se lidé snaží dosáhnout. Sestava Sipdžin různými pohyby představuje tyto

²²⁸ In: Ibid, 2010, s. 77, 305.

²²⁹ In: Ibid, 2010, s. 78, 317.

²³⁰ In: LEE, Kyong Myong a Lenka ČESENKOVÁ. *Taekwondo*. 2005, s. 63

²³¹ In: I, Kju-hjōng. Tchäkwōndo pchumsä ran muōsinka?. 2010, s. 78, 335.

symboly. Diagramem je čínský znak pro číslo deset (十), který odkazuje nejen k symbolům dlouhokosti, ale i k desítkovému systému a věčně trvajícím rozvoji.²³² Sestava má 31 pohybů.

Čitã

Sestava Čitã (지대) - pro získání technického stupně 7. dan – znamená ty, kteří stojí oběma nohama na zemi a pozorují oblohu. Ty, co kopou, šlapou a skáčou na svých nohou po zemi, kde žijí a umírají. Jejich aspekty boje za přežití byly vloženy do pohybů, a to je sestava Čitã. Diagram sestavy – korejské písmeno „o“ (⊥) symbolizuje muže stojícího na zemi otočeného směrem k nebi.²³³ Sestava má 31 pohybů.

Čchõnkwõn

Sestava Čchõnkwõn (천권) - pro získání technického stupně 8. dan – značí původ všech věcí, vesmír a sílu Nebes. Té se jako síly, která tvoří, mění a dokončuje, lidé obávají. Přesto po ní pojmenovávají krásné věci. Sestava Čchõnkwõn reprezentuje nebeskou sílu některými pohyby. Diagram sestavy – korejské písmeno „u“ (ㄷ) symbolizuje člověka, který pochází z nebes, který uznává vůli nebes a podporuje je. Odkazuje k pojmu „nebeský člověk“ nebo „člověk a nebesa“.²³⁴ Sestava má 27 pohybů.

Hansu

Sestava Hansu (한수) – pro získání technického stupně 9. dan – odkazuje k vodě Hanmul (한물), která je zdrojem zajišťujícím život. Hanmul se vztahuje ke zrodu a růstu, síle a slabosti, velkorysosti a harmonii a k přizpůsobivosti. „Han“ má mnoho významů, například jeden, mnoho, velký, stejný, nebe a kořeny všech věcí. Pohyby sestavy by měly být prováděny měkce jako voda, ale souvisle jako voda spojující se v oceán. Diagram sestavy je čínským znakem znamenajícím vodu (水), má význam kořenů národa a růstu.²³⁵ Sestava má 34 pohybů.

Iljõ

Sestava Iljõ (일여) - pro studenty s technickým stupněm 9. dan – je základ myšlenek

²³²In: I, Kju-hjõng. Tchãkwõndo pchumsã ran muõsinka?. 2010, s. 78, 349.

²³³In: Ibid, 2010, s. 78, 370.

²³⁴In: Ibid, 2010, s. 78, 385.

²³⁵In: Ibid, 2010, s. 78, 405.

buddhistického mnicha Wŏnhjoa²³⁶. Wŏnhjo údajně prohlásil, že základní princip všech věcí je pouze jeden. To stejné naznačuje i sestava Iljŏ. Myšlenkou této sestavy je, že lidé se o podobě a využití Taekwondo dozvídají odlišně, ale jakmile dosáhnou konce, spojí se tyto informace do jedné. Dostanou se do hloubky bojového umění, kde jsou mysl a pohyby těla v jednotě. Přípravný postoj této sestavy – obě pěsti zavřené ve výšce brady - symbolizuje spojení a umírněnost. Diagram sestavy symbolizuje buddhistický znak – svastiku (卍), jako připomínku mnicha Wŏnhjoa.²³⁷ Sestava má 27 pohybů.

²³⁶ Více o jeho životě viz Kapitola IV. 2.2 Vzory a pohyby

²³⁷In: : I, Kju-hjŏng. Tchäkwŏndo pchumsä ran muŏsinka?. 2010, s. 78, 420.

VI. Srovnání symboliky Taekwon-do ITF s Taekwondo WTF

V návaznosti na předchozí uvedené informace o symbolice užívané v obou bojových uměních je nyní možné srovnat jednotlivé aspekty symboliky, porovnat oblasti, ve kterých se liší nebo je naopak podobná či stejná.

Stručné shrnutí historie definuje historické pozadí bojového umění taekwondo, které mělo na užitou symboliku nemalý vliv. Příkladem je možné jmenovat změny na tobole federace ITF jako reakci na vznik federace WTF.

V současnosti dochází stále častěji k přátelským setkáním mezi oběma federacemi, jejichž výsledkem byla například dohoda o možnosti startování sportovců z jiných federací na soutěžích typu Open. Historickým mezníkem se zřejmě stane návštěva prezidenta jedné z federací ITF – Čang Unga – v Korejské republice plánovaná na říjen 2015.²³⁸ Tyto zprávy pokládají otázku, jak by mohl vypadat další možný vývoj taekwondo, zda někdy dojde ke sloučení federací ITF do jedné či zda se bude dále prohlubovat spolupráce federací ITF a WTF.

Nejen vzhledem k uvedené symbolice (též vzhledem ke koncepčním a technickým rozdílům) obou bojových umění se avšak jeví případná větší spolupráce či dokonce sloučení jako nemožné, pokud by nedošlo k velkým ústupkům na jedné nebo obou stranách.

Rozdíly jsou, i pro ty, kteří taekwondo necvičí, zřetelné u vzorů/technických sestav. Vzorů Taekwon-do ITF je 24, technických sestav Taekwondo WTF je celkem 17 a jedná se o rozdílné pohyby. Symbolika vzorů Taekwon-do je převážně zaměřená na významné korejské osobnosti a jejich přínos korejské historii a kultuře (viz kapitola IV 2.2. Vzory a pohyby). Symbolika technických sestav Taekwondo je naproti tomu zaměřena více na dřívější korejskou kulturu a filozofii obecně (viz kapitola V 2.2. Technické sestavy a pohyby).

Obdobně zřetelným rozdílem jsou identifikační znaky, které už ze své podstaty slouží k rozpoznání daného bojového umění. Vlajka Taekwon-do ITF obsahuje mnohonásobně více symbolů a vizuálních znaků odkazujících k historii a filozofii ITF oproti moderní verzi vlajky Taekwondo WTF. Podobně je u tomu u obou odznaků, kde moderní verze odznaku WTF je pouze zkratkou s barevnou symbolikou.

Významným identifikačním znakem i pro laiky je uniforma tobole. Z historického

²³⁸ Zpráva o plánu této návštěvy (http://koreatimes.co.kr/www/news/nation/2015/07/113_182915.html [cit. 24. května 2015])

pohledu by v časech, kdy byla obě bojová umění založena, bylo mnohem obtížnější rozlišit studenta Taekwon-do ITF a Taekwondo WTF. Dnes by k záměně dojít nemohlo. Především na toboku federace ITF umístěno množství identifikačních znaků a symbolů ze všech stran tak, aby byl student dobře rozlišitelný od ostatních studentů bojových umění. Umístění znaků je přesně dané a neumožňuje vlastní modifikace. Oficiální tobok federace WTF je v oblasti uniforem bojových umění unikátní tvarem kabátu, který se nezapíná. Naopak ale obsahuje minimální počet identifikačních znaků, které se dále liší podle jednotlivých států a škol taekwondo. Zřetelná je reklama značky výrobce toboku, kterých je vícero.

Pro studenty taekwondo jsou dobře zřetelné rozdíly v jazykových znacích, kde může např. u názvu techniky dojít ke dvěma možnostem. Jazykový znak je stejný pro obě bojová umění, ale provedení techniky je jiné – např. kop apčhagi (앞차기). Nebo je rozdílný jazykový znak odpovídající stejné technice – např. blok čchukjō makki a ōlgul makki (추켜막기/얼굴막기). Nebo pozdrav označovaný stejně kjōngnje odpovídá jiným pohybům, pozdravy obou bojových umění ale vychází z tradiční korejské úklony.

Naprosto odlišné jsou hymny. Kompozice Taekwondo WTF je kratší o jeden pojem (dalljōn) oproti kompozici Taekwon-do ITF. To neznamená, že by Světová federace postrádala otužování, pouze není uvedeno v kompozici.

Podobný je naopak pro obě bojová umění význam a nazírání na pojmy „to“ a „todžang“. Zásady studenta Taekwon-do ITF jsou obsahově stejné s definicí pojmu „to“ Taekwondo WTF. Pravidla pro chování v todžangu jsou u obou federací stejná a vybízejí k důstojnému chování na místě, kde se cvičí taekwondo.

Z výše uvedených informací je možno definovat celkové shrnutí symboliky Taekwon-do ITF a Taekwondo WTF. ITF symbolika je spojením symboliky a znaků jak tradičních dálnovýchodních, tak záměrně vytvořených na míru pro toto bojové umění (např. symbolika jednotlivých barev pásků, symbolika znaku). Oproti tomu se symbolika WTF drží více tradičních dálnovýchodních znaků a symbolů bez toho, aby k nim přidávala nové. Obě ale šíří a zdůrazňují korejskou národní hrdost.

VII. Závěr

Cílem bakalářské práce Symbolika v korejském bojovém umění Taekwondo bylo shromáždění a interpretace informací týkajících se užití symboliky dvou nejrozšířenějších tradičních stylů bojového umění taekwondo – ITF a WTF.

V průběhu psaní práce se potvrdilo, že zvolené téma bylo a je na okraji zájmu příslušné odborné literatury, a tak věřím, že bude přínosem pro zájemce o symboliku bojového umění taekwondo.

Věřím, že se mi podařilo dosáhnout stanoveného cíle a že jsem dostatečně popsala nejdůležitější části symboliky taekwondo. V závěrečném shrnutí podobností a rozdílů symboliky Taekwon-do ITF a Taekwondo WTF jsem našla obojí, podobnosti se týkaly často znaků a symbolů spojených obecně s korejskou historií a kulturou, rozdíly jsem našla u identifikačních znaků, jejichž rozdílnost je účelová. Popsanou symbolikou a prokázáním existence morální kultury se prokázalo, že Taekwondo WTF je také bojové umění. Tento důkaz byl můj vedlejší cíl.

Během psaní práce a hlavně v kapitole věnující se Taekwondo WTF jsem pochopila, že samotné nastudování pramenů k pochopení symboliky jakéhokoliv bojového umění nestačí a je třeba získat tyto vědomosti praxí. V případě bojového umění jsou to léta cvičení a učení se, začátečník je málokdy schopen pochopit hloubku daných znaků a symbolů. Z tohoto důvodu je bohužel část Taekwondo WTF méně podrobná než část Taekwon-do ITF, kterému se přes 7 let věnuji. Proto bych v tomto bodě navrhla pokračování výzkumu studentovi Taekwondo WTF, který by mé závěry a poznatky rozšířil. Další možné prohloubení tohoto tématu vidím v možnosti hlubšího zkoumání jazykových znaků obou bojových umění, pro něž v této práci nebylo místo.

VIII. Seznam použité literatury

- ANDĚLOVÁ, Petra. *Základy asijských náboženství*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2005, 156 s. ISBN 80-246-0994-0.
- ANSLOW, Stuart. *From creation to unification: the complete histories behind the ch'ang hon patterns*. S.l.: Checkpoint Press, 2013. ISBN 9781906628550.
- CHOI, Hong-hi. *Taekwondo and I: 1 Motherland: the land in turmoil*. 1. Vienna: ITF, 2008, 601 s.
- CHOI, Hong-hi. *Taekwondo and I: 2 The Vision of Exile: any Place under Heaven is Do-jang*. 1. Vienna: ITF, 2008, 562 s.
- CHOI, Hong Hi. *Taekwon-do: The Korean Art of Self-Defense*. fifth ed. Vienna: ITF, 2004, 771 s.
- COOK, Doug. *Traditional taekwondo: core techniques, history, and philosophy*. 1st ed. Boston, MA: YMAA Publication Center, 2006, xv, 275 p. ISBN 1594390665.
- CROW, David. *Visible signs: an introduction to semiotics in the visual arts*. 2nd ed. Lausanne: Ava Academia, c2010, 192 s. Required reading range. ISBN 9782940411429.
- ČCHÖ, Hong-hüi, *Tchäkwöndo kjobon*, 1958, 340 s.
- EBERHARD, Wolfram. *Lexikon čínských symbolů: obrázková řeč Číny*. Vyd. 1. Praha: Volvox Globator, 2001, 292 s. Symboly. ISBN 80-7207-401-6.
- ECKERT, Carter J. *Dějiny Koreje*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2001, 387 s. Dějiny států. ISBN 80-7106-411-4.
- ECO, Umberto. *Teorie sémiotiky*. Vyd. 2., V Argu 1. Praha: Argo, 2009, 440 s. ISBN 978-80-257-0157-7.
- GILLIS, Alex. *A killing art: the untold history of Tae Kwon Do*. Toronto: ECW Press, 2011. ISBN 9781770410220.
- HYBRANT, Bohuslav a Petr HULÍNSKÝ. *Taekwondo WTF*. 1. Praha: Taekwondo Agency s.r.o., 2006, 207 s.
- I, Kjöng-mjöng. *WTF tchäkwöndo jongö chöngbo sadžön*. čchopchan. Söul: Sanga kihwök, 2010, 498 p. ISBN 9788991237490.
- I, Kju-hjöng. *Tchäkwöndo pchumsä ran muösinka?*. čchopchan. Söul-si: Osöng Čchulpchansa, 2010, 446 p. ISBN 9788973367641.
- KIMM, He-Young, *History of Taekwondo*, Han Do Press, 1. ed, 2013, s. 828
- LEE, Kyong Myong. *Taekwondo*. České Budějovice: Kopp, c2005, 159 s. Průvodce sportem. ISBN 80-7232-246-x.

LIŠČÁK, Vladimír. *Konfuciánství od počátků do současnosti: dějiny, pojmy, osobnosti*. Vyd. 1. Praha: Academia, 2013, 464 s. Orient (Academia). ISBN 8020021906.

LÖWENSTEINOVÁ, Miriam. *Slovník korejské literatury*. 1. vyd. Praha: Libri, 2007, 246 s. ISBN 978-80-7277-271-1.

MATHAUSER, Zdeněk. *Metodologické meditace, aneb, Tajemství symbolu*. 1. vyd. Brno: Blok, 1989, 248 s. ISBN 80-7029-002-1.

PECHAN, Jan. *Karate kata: Shotokan ryu*. 2. vyd. Praha: Václav Vávra, 2011, 77 s. ISBN 978-80-904543-1-6.

PEIRCE, Charles Sanders. *Sémiotika: [skripta pro posluchače filozofické fakulty Univerzity Karlovy] ; vydal [a uspořádal:] Bohumil Palek*. 2. přepracované vyd. Praha: Karolinum, 1997, 335 s. ISBN 80-7184-356-3.

Platón. *Symposion*. 6., opr. vyd. Praha: OIKOYMENH, 2005, 85 s. Platónovy dialogy; sv. 4.

PUCEK, Vladimír a Jozef GENZOR. *Vodopád Devíti draků: korejské mýty a pověsti*. 1. vyd. Praha: Albatros, 1983, 243 s., barev. obr. příl. Obnovené obrazy (Albatros).

SAUSSURE, Ferdinand de. *Kurs obecné lingvistiky*. Vyd. 3., upr., V nakl. Academia 2. Praha: Academia, 2007, 487 s. Europa (Academia). ISBN 978-80-200-1568-6.

SKARLANTOVÁ, Jana. *Oděv jako znak: sémiotické funkce oděvu a jejich axiologické proměny*. V Praze: Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta, 2007, 224 s. ISBN 978-80-7290-330-6.

SONG, Hjöng-sök a NA, Čchä-man. *Tchäkwöndoüi čchörhakčök tchamgu: Taekwondo philosophical investigations*. Čchopchan. Kjönggi-do Pchadžu-si: Hanguk Haksul Čöngbo, 2011, 270 p. ISBN 9788926820612-.

STACHOVÁ, Jiřina, ed. *Symbol v lidském vnímání, myšlení a vyjadřování*. Praha: Filozofický ústav ČSAV, 1992, 302 s.

ŠEBEJ, František. *Karate*. Bratislava: Šport – slovenské telovýchovné vydavateľstvo, 1990, 159 s.

WINKELHÖFEROVÁ, Vlasta a Miriam LÖWENSTEINOVÁ. *Encyklopedie mytologie Japonska a Koreje*. 1. vyd. Praha: Libri, 2006, 175 s. ISBN 80-7277-265-1.

Sekundární literatura:

DRAEGER, Donn F a Robert W SMITH. *Asijská bojová umění: [historie, techniky a zbraně]*. Vyd. 1. Bratislava: CAD Press, 1995, 219 s. Budo. ISBN 808534940x.

FOJTÍK, Ivan. *Duch budó: [o podstatě a smyslu bojových umění]*. Praha: Naše vojsko, 2006, 273 s., [16] s. barev. obr. příl. ISBN 80-206-0810-9.

JAKOBSON, Roman a Morris HALLE. *Fundamentals of language*. The Hague: Mouton &

Co., 1956. *Janua linguarum*, nr. 1.

KOVÁŘÍK, Stanislav a David BOHUMÍNSKÝ. *Taekwon-Do*. 1. vyd. Praha: Naše vojsko, 1992, 79 s. Mozaika (Naše vojsko).

KRÁL, Oldřich. *Čínská filosofie: pohled z dějin*. Vyd. 1. Lásenice: Maxima, 2005, 373 s. ISBN 80-901333-8-x.

LAOZI,, *Tao te t'ing: O tao a ctnosti*. 3. vyd., V nakl. DharmaGaia 2., opr. a dopl. vyd. Praha: DharmaGaia, 2003, 268 s. Prameny čínského myšlení. ISBN 80-86685-12-8.

LIND, Werner. *Tradice Karate: dějiny, mistři a styly tradičního bojového umění na Okinawě, Číně a Japonsku*. Brno: Comenius, 1996, 158 s.

MUCHA, Ivan. *Symboly v jednání*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 2000, 193 s. ISBN 80-246-0012-9.

RANDALL, Karl. *Modern and traditional Korean games & sports*. 144 pages. ISBN 9781565913103.

SVOBODA, Slavomír. *Encyklopedie bojových umění a sportů*. 1. vyd. Praha: Česká unie bojových umění, 2012, 315 s. ISBN 978-80-204-2852-3.

TODOROV, Tzvetan. *Theories of the symbol*. New York: Cornell University, c1982, 302 s. ISBN 0801411920.

Periodika:

SEO, Dong-chul. *A life Dedicated to a Nation. Korea: People and Culture*. Sčul, 2011, **8**(12): 18-19.

Ústní sdělení:

Symbolika instruktorských nášivek Taekwon-do ITF. Martin Zámečník (prezident Českého svazu Taekwon-do, Jírovcovo náměstí 1782, Praha 4) dne 22. dubna 2015.

Elektronické zdroje:

Symbol. Dostupné z: <http://www.britannica.com/topic/symbol> [cit. 17. srpna 2015]

Rozhovor s Čchö Hong-hüim. Dostupné z: <http://www.tkdweb.nl/taekwon-do/interview-generaal-choi-hong-hi/> [cit. 5.května 2014]

Velmistr Han Sam-su. Dostupné z: <http://www.gtftaekwondo.com/GTF/Masters.html> [cit.6.května 2014]

Federace ITF, prezident Čchö Ččong-hwa. Dostupné z: <http://www.itf-administration.com/> [cit.6.května 2014]

Tchäkkjön na seznamu kulturního dědictví UNESCO. Dostupné z:

<http://www.unesco.org/culture/ich/en/RL/00452> [cit.10. října 2014]

Korea Taekkyon Association. Dostupné z: <http://www.taekkyonkorea.com/system/> [cit. 10. října 2014]

World Widae Taekkyeon Organization. Dostupné z: <http://www.taekkyeon.org/> [cit.10. října 2014]

Tchäkkjön. Dostupné z: http://english.visitkorea.or.kr/enu/CU/CU_EN_8_2_7.jsp [cit. 10. října 2014]

Oficiální stránky KTA. Dostupné z: <http://www.koreataekwondo.org/> [cit. 11. října 2014]

Kim Un-jong. Dostupné z: <http://kimunyong.com/eng/01/com01.php> [cit. 18. listopadu 2014]

Historie federace Taekwon-do ITF, prezident Pablo Trajtenberg. Dostupné z: <http://www.tkd-itf.org/about-us/about-itf-taekwon-do/our-history/> [cit. 15. prosince 2014]

Oficiální stránky federací taekwondo. Dostupné z: [http://www.itftkd.org/?](http://www.itftkd.org/) [cit. 15. prosince 2014], <http://www.itf-administration.com/> [cit. 15. prosince 2014], <http://www.tkd-itf.org/> [cit. 15. prosince 2014], <http://www.worldtaekwondofederation.net/about-the-federation> [cit. 15. prosince 2014]

Encyklopedie Taekwon-do z roku 1965. Dostupné z: <http://www.tkd.cz/tkd-archiv-encyklopedie-1965.aspx> [cit.11.října 2014]

Legenda o Robertovi I. Skotském. Dostupné z: <http://www.educationscotland.gov.uk/scotlandshistory/warsofindependence/bruceandspider/index.asp> [cit.6. října 2014]

Česká národní verze slibu. Dostupné z: <http://taekwondo.cz/skladba> [cit. 6. října 2014]

Ukázka postoje čcharjöt sōgi: Dostupné z: <http://www.naastkd.com/files/1613/8409/0102/charyot.jpg> [cit. 10. října 2014]

Špatný styl toboku ITF. Dostupné z: http://image.dhgate.com/albu_359237031_00-1.0x0/new-arrive-unisex-adult-women-men-taekwondo.jpg [cit. 11. listopadu 2014]

Pásky v džúdó. Dostupné z: <http://judoinfo.com/obi.htm> [cit. 11. listopadu 2014]

Karategi. Dostupné z: <http://myemptyhands.com/Gi.htm> [cit. 11. listopadu 2014]

Federace ITTF. Dostupné z: <http://www.ittaf.com/noticia.php?NewCod=25> [cit. 11. listopadu 2014]

Instruktorské nášivky ITF. Dostupné z: <http://www.tkd.cz/instruktorske-tituly-a-nasivky.aspx> [cit. 10. března 2015]

Vlajka na Dálném východě. Dostupné z: <http://www.britannica.com/topic/flag-heraldry> [cit. 17. srpna 2015]

Jedna z možných verzí výkladu plakety ITF. Dostupné z: <http://www.cullompton-taekwondo.co.uk/images/ITF%20logo%20and%20plaque.jpg> [cit. 15. dubna 2015]

Čo Man-sik. Dostupné z:
<http://ko.wikipedia.org/wiki/%EC%A1%B0%EB%A7%8C%EC%8B%9D>

Vzory ITF. Dostupné z: <https://www.youtube.com/user/ITFtuls/videos> [cit. 15. dubna 2015]

An Čchang-ho. Dostupné z: <http://www.dosan.org/dosanbiography.html> [cit. 11. listopadu 2014]

Vzor Čchungmu. Dostupné z: <http://www.tkd.cz/vzory.aspx?id=9> [cit. 3. dubna 2015]

Technika naranhi sŏgi hanŭlson. Dostupné z:
http://taekwondo.wikia.com/wiki/Heaven_Hands

Vzor Kwanggä. Dostupné z: <http://taekwondo.wikia.com/wiki/Kwang-Gae> [cit. 3. dubna 2015]

Čöng Mong-džu. Dostupné z:
<https://ko.wikipedia.org/wiki/%EC%A0%95%EB%AA%BD%EC%A3%BC> [cit. 3. dubna 2015]

Generál Kjebäk. Dostupné z: <https://ko.wikipedia.org/wiki/%EA%B3%84%EB%B0%B1> [cit. 3. dubna 2015]

Kim Dŏk-rjŏng. Dostupné z:
(<https://ko.wikipedia.org/wiki/%EA%B9%80%EB%8D%95%EB%A0%B9> [cit. 3. dubna 2015])

Výchozí postoj vzoru Čučche. Dostupné z:
http://www.naastkd.com/files/9513/5281/2112/tkd_tul_7.jpg [cit. 4. dubna 2015]

Typický postoj Kim Il-sŏnga. Dostupné z: http://healthcollege.edu.pl/wp-content/plugins/RSSPoster_PRO/cache/2ac63_111219044329-kim-jong-il-and-father-1986-horizontal-gallery.jpg [cit. 4. dubna 2015]

Mnicha Hjudžöng. Dostupné z: <https://ko.wikipedia.org/wiki/%ED%9C%B4%EC%A0%95> [cit. 27. března 2015]

Kukkiwŏn. Dostupné z:
<http://www.kukkiwon.or.kr/front/pageView.action?cmd=/eng/introduce/introduce> [cit. 25. května 2015]

Architektonická podoba Kukkiwŏnu. Dostupné z:
http://web.stanford.edu/group/Taekwondo/documents/tkd_history.pdf [cit. 25. května 2015]

WTF jako sport. Dostupné z: <http://www.worldtaekwondofederation.net/about-the-federation> [cit. 17. srpna 2015]

Original Masters od Taekwondo. Dostupné z:

(http://taekwondo.wikia.com/wiki/Original_Masters [cit. 25. května 2015])

Pak Sŏn-dže. Dostupné z: http://taekwondo.wikia.com/wiki/Sun_Jae_Park [cit. 25. května 2015]

Hymna Taekwondo WTF. Dostupné z:

http://www.wtf.org/bbs/bbs.php?bbs_no=150&bbs_code=10001&bbs_cate=&bbs_num=150&page=32&search=&keyword=&symode=view&PHPSESSID=1aae271997ddfdc326df645d12ea4154 [cit. 10. dubna 2015]

Úklony v Taekwondo WTF a Taekwon-do ITF. Dostupné z:

<http://taekwondo.wikia.com/wiki/Bow> [cit. 14. dubna 2015]

Tradiční korejské oblečení. Dostupné z:

http://s3images.coroflot.com/user_files/individual_files/original_334663_B3EnU06_qcXPZe_Xs3C3AnAhs.jpg [cit. 18. dubna 2015]

Symbol samthägük. Dostupné z:

([https://en.wikipedia.org/wiki/Taegeuk#/media/File:Sam_Taegeuk_\(LynneCmix\).png](https://en.wikipedia.org/wiki/Taegeuk#/media/File:Sam_Taegeuk_(LynneCmix).png)) [cit. 18. dubna 2015]

Pásky Taekwondo WTF. Dostupné z:

(<https://www.facebook.com/wtfederation/photos/a.473899292626675.29653010.165593030123971/940021889347744/?type=1&permPage=1>) [cit. 24. května 2015]

Symbol tchägük. Dostupné z: <https://en.wikipedia.org/wiki/Taegeuk#/media/File:Taegeuk.svg> [cit. 24. května 2015]

Vlajka a logo WTF, str. 5. Dostupné z:

http://www.worldtaekwondofederation.net/images/WTF_Trademark_Bylaws_May_2015.pdf [cit. 20. července 2015]

Sestavy WTF. Dostupné z:

http://www.wtf.org/wtf_eng/site/about_taekwondo/poomsae_pop01.html [cit. 24. května 2015]

Ukázka sestavy WTF. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=bfO_UUc32dc [cit. 24. května 2015]

Přípravné sestavy. Dostupné z: http://taekwondo.wikia.com/wiki/Kibon_Hana,

http://taekwondo.wikia.com/wiki/Kibon_Dool [cit. 31. května 2015]

Sestavy pchalkwä. Dostupné z: http://taekwondo.wikia.com/wiki/WTF_Taekwondo [cit. 24. května 2015]

Původní sestava Korjŏ. Dostupné z: http://taekwondo.wikia.com/wiki/Original_Koryo [cit. 24. května 2015]

Seznam příloh

1. Hymna Taekwon-do ITF

Zdroj: CHOI, Hong Hi. *Taekwon-do: The Korean Art of Self-Defense*. 2004, s.11.

2. Původní verze toboku ITF

Zdroj:ČCHÖ, Hong-hüi, Tchäkwöndo kjobon, 1958, s. 11

3. „Strom Taekwon-do“

Zdroj:(<http://www.boxingstore.se/shop/30653/art53/h4537/23434537-origpic-ba77d5.jpg>[cit. 7. června 2015])

4. Znak Taekwon-do ITF

Zdroj:(https://upload.wikimedia.org/wikipedia/en/8/8d/International_Taekwon-Do_Fed_logo.png[cit. 7. června 2015])

5. Pásy Taekwon-do ITF

Zdroj:CHOI, Hong Hi. *Taekwon-do: The Korean Art of Self-Defense*. 2004, s.372.

6. Původní vlajka Taekwon-do ITF

Zdroj:CHOI, Hong Hi. *Taekwon-do: The Korean Art of Self-Defense*. 2004, s. 745.

7. Odznaky Taekwon-do ITF

Zdroj:CHOI, Hong Hi. *Taekwon-do: The Korean Art of Self-Defense*. 2004, s. 745.

8. Sestava Unam

Zdroj:ČCHÖ, Hong-hüi, Tchäkwöndo kjobon, 1958, s. 129

9. Tobok Taekwondo WTF

Zdroj: (<http://media0.webgarden.name/images/media0:553e2a68bd43c.jpg/Adult-Wacoku-Lite-WTF-Approved-Taekwondo-Suit-White-Black.jpg>[cit. 7. června 2015])

10. Staré a nové logo Taekwondo WTF

Zdroj: (<http://maradisports.com/wp-content/uploads/2010/02/WTF.jpg>[cit. 7. června 2015])

TAEKWON-DO SONG

(Taekwon-Do Norae)

Song of Taekwon-Do

Words by Choi Hong Hi
Music by Kim Yoon Yung

No Pun in gyuk jo un gi sul ham gae gil lo so
O ran se wol si du rot da da shi got pi o

ya kan sa ram pyo nae so so sa um mal li myo
ye ui yom chi in nae guk gi baek jol bul gul ui

jung-i indo baro jamnun sadoga dae-o pyunghwa ro un in yu sa hwe iruk ha go jo
sung go hago hana rodaen inyomarae so jong gyo in jong sa sang ma jo gu byuli opsi

i se sang-e na son gu shi u ri du ri da
dong so yang-e bu do ga nun u ri Tae kwon- Do

높은인격좋은기술함께길러서 Nopchŭn inkjŏk čoŭn kisul hamkke killŏsŏ
 약한사람편에서서싸움말리며 jakchan sarampchjŏne sŏsŏ ssaummallimjŏ
 정의인도바로잡는사도가되어 čŏngŭiindo paročamnŭn sadoga tweŏ
 평화로운인류사회이룩하고자 pchjŏnhwaroun illjusahwe irukhakodžŏ
 이세상에나선것이우리들이다. i sesange nasŏnkŏsi uri tŭlida.

오랜세월시들었다다시꽃피어 Orān sewŏl sidŭrotta tasi kotpchiŏ
 예의염치인내극기백절불굴의 jeŭi jŏmčchi innā kūkki pākčŏlpulgulŭi
 숭고하고하나로된이념아래서 sunggohago hanaro twen injŏmaräsŏ
 종교인종사상마저구별이없이 čunkjo inčong sasangmadžŏ kubjŏri ŏpsi
 동서양에 뻗어가는우리태권도. tongsŏjange ppŏtŏkanŭn uri tchäkwŏndo.

We are learning Taekwon-do with the
 purpose of building a better and more
 peaceful world. So let us develop a noble
 character with fantastic technique to keep
 fighting for the weaker as a missionary of
 humanity and justice.

Taekwon-do has blossomed again after
 long hibernation and it has been fast
 spreading everywhere regardless of
 religion, race and ism under the ideal of
 courtesy, integrity, perseverance, self-
 control and indomitable spirit.

Příloha 2

(二段옆차기의 示範・韓車教師範)

Příloha 3

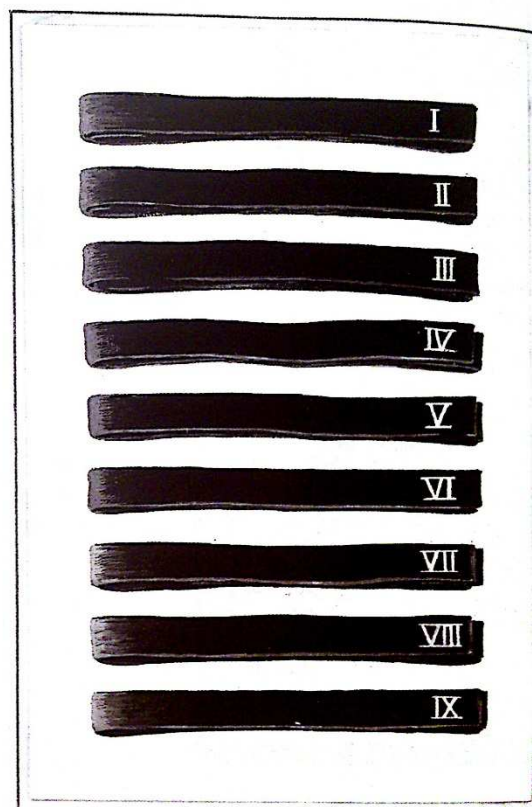
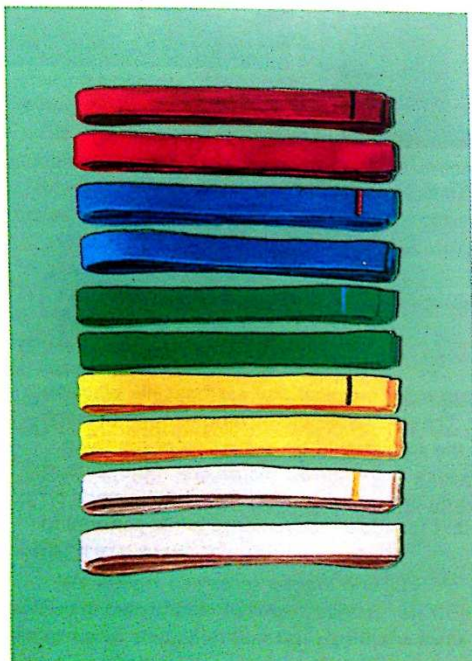

Příloha 4

Příloha 5

Grade holder's belt

Black belt

Příloha 6

Příloha 7

Identification Pins

Black Belt Holder

Grade Holder

第三節 蒼軒流

第 1 項 화랑형(花郎型)

이 형은 신라시대의 화랑도를 상기 시킨 것으로써 각려단련에 치중한 형이다.

第 2 項 충무형(忠武型)

이 형은 이순신장군의 호를 딴 것으로 동작의 민활성에 치중하고 있다.

第 3 項 을지형(乙支型)

이 형은 을지문덕장군의 이름을 딴 것으로 각력과 도략단련에 치중한 형이다.

第 4 項 삼일형(三·一型)

이 형은 우리민족의 자주독립정신을 세계만방에 선양한 기미 三·一운동시의 三十三인의 위엄을 찬양하기 위해서 三十三개 동작으로 형성하였다.

第 5 項 우남형(雲南型)

이 형은 대한민국의 초대대통령인 이승만박사의 호에서 연유한 형인데 이 형의 특징은 전진 후퇴가 극심하며 동작의 민속을 연마하는데 치중하였다.

第三章 鍊磨上の 注意

1. 持續性

태권은 총론에서도 언급한 바와 같이 하루 이들의 단련으로 이

Encyklopedie z roku 1958 s prvními 5 sestavami vůbec. Hwarang, Čchungmu, Ůldži, Samil a Unam, který se dnes již necvičí.

Příloha 9

Příloha 10

WTF Pin (NEW)

(OLD)

WTF Patch (OLD)

(NEW)